

DUNKELCHRONIK

TEMNÁ KRONIKA

HASSA | PASTOR | VALEČKA

26
gallery twenty-six
by Kunsthandel
Lucian
Antoni

 paper
jam

...alte Sünden
haben lange Schatten...

...staré hříchy
mají dlouhé stíny...

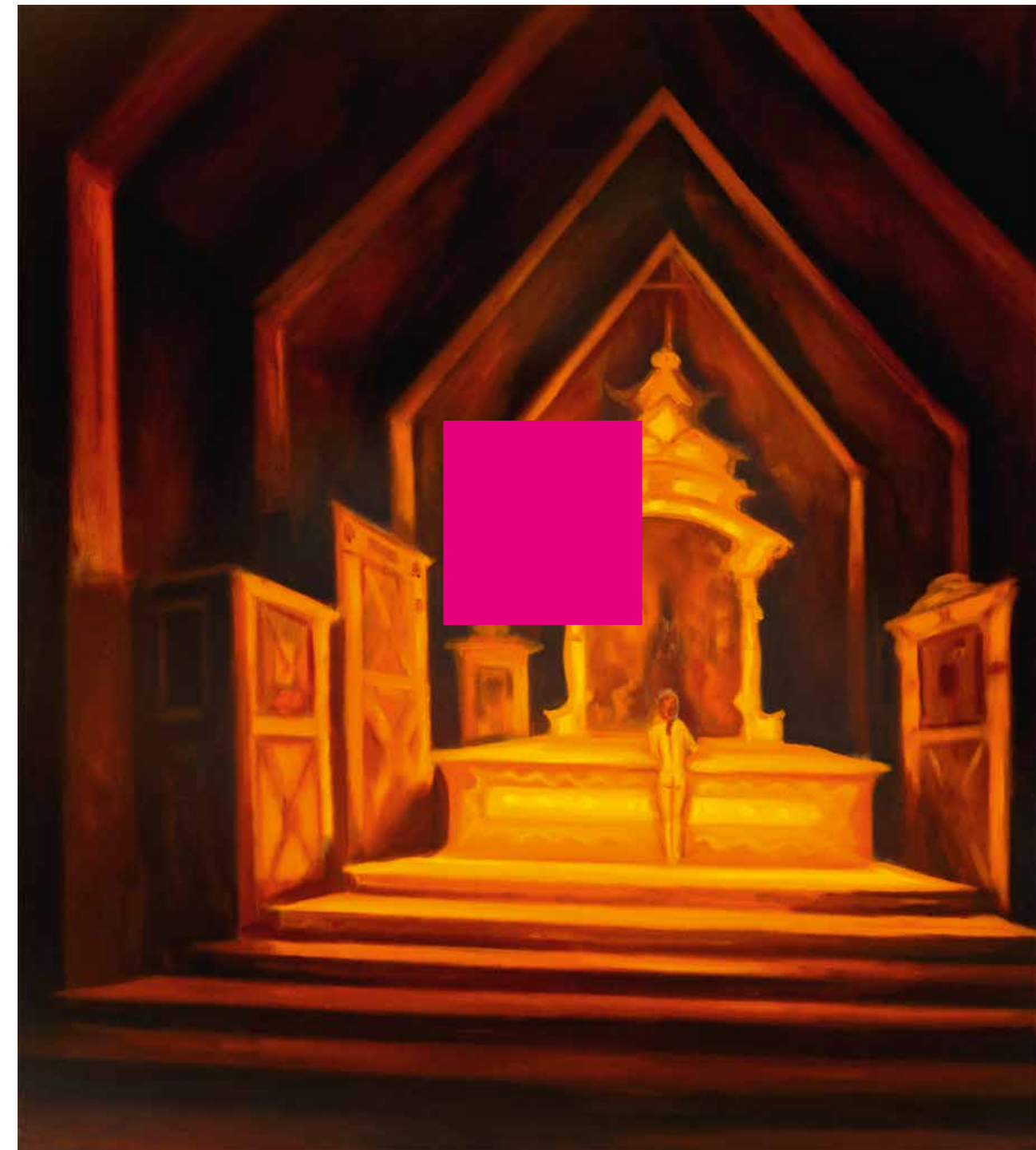
Vorwort

Jaroslav Valečka's Einladung an mich zur künstlerischen Zusammenarbeit an diesem Buchprojekt hat mich überrascht, berührt und natürlich sehr gefreut. Kennengelernt hatte ich ihn und sein Werk im Rahmen seiner Ausstellungen in der gallery twenty-six, sein visuelles Idiom hat mich tief beeindruckt. Dass mir dieses gemeinsame Buchprojekt die Möglichkeit eröffnete, mich seinem künstlerischen Kostmos nun aus genuin literarischer Perspektive anzunähern, die poetischen Impulse seiner Bildwelten in meiner Weise zu textualisieren, empfinde ich sowohl als faszinierende lyrische Herausforderung als auch als großes Geschenk: drei Arten Zwischenwelten zu erkunden – und eine davon ist meine.

Předmluva

Kniha *Temná kronika* je společným dílem tří autorů: v němčině Catrin Hassa – poezie, v češtině Jolany Pastor – próza a v malbě Jaroslava Valečky. Tematika bolestné estetiky Sudet vychází z tradice lidového vyprávění a historek spjatých s podmanivě zádumčivým a poněkud zapomenutým krajem sudetského pohraničí, zejména Lužických hor, které jsou inspirací a jako horká linka provázejí celoživotním dílem malíře Jaroslava Valečku. Umělec, který své dětství a dospívání prožíval právě v této melancholii poznamenané krajině, pracuje ve své tvorbě záměrně s literárním obsahem a nadsázkou a jak zmiňuje historik umění Adam Hnojil „programově se vrací k nízkým formám kultury, které byly s nástupem postmoderny rehabilitovány“ (Ohlasy příběhů nedávných a estetika distance in monografie JV, 2021). Valečka používá postupy, jež byly běžné v 19. století v pojetí loutkových divadel nebo kramářských písní (tzv. Baenkelsang), které

tematizovaly senzaci, nehody, vraždy nebo přírodní katastrofy. Temná kronika zachycuje události z různých dob – dávných i blízkých, kdy krajem táhla švédská vojska, dobu končícího Rakouska-Uherska i okamžiky první republiky, období hrubě poznamenané nacistickou či sovětskou okupací až do přítomnosti, zachycené nezřídka groteskní formou. Kniha historek tak umožňuje zažít druhý život Sudet v narativních událostech, které se zde představují s bizarní hravostí až naivní morbiditou i notnou dávkou černého humoru tak, jak je zachytily dobové tiskoviny, jak si je vybavují pamětníci a jak je nepochybně podbarvila lidová slovesnost v podobě báchorek, bájí či pověstí a dotvořila imaginace tří autorů. Kniha je v pořadí již druhou knihou povídek a obrazů autorů Jolany Pastor a Jaroslava Valečky, rozšířenou tentokrát i o veršovanou podobu rakouské autorky Catrin Hassa.

Schöne Augen

{die}
frau mit dem sezierenden
blick neuer
tabus
laster + ängste gespiegelter((e)/n)
befindlichkeit(en) zum trotz
selbst (+) geprägt
so irre(((levant))) {{schmerzlich}}
phantastische linien kompromiss
los fasziniert von der
energie monströsen geschehens
in s! blöße was ihm wirklich 1
philosophie = die
aus
gehalten hat ohne die
drastik [oder] fassen zu
können

Krásné oči

Jednoho slunného odpoledne se student medicíny Jan prodíral rušnou libereckou třídou. Myšlenkami byl jinde. V onu časem zapomenutou chvíli kolem projížděla tramvaj, a přestože řidič dával zvukovou výstrahu, medik bohužel neviděl – neslyšel. Byl zachycen tramvají a sražen k zemi. Řidič tramvaje se před soudem, kde vypovídal, dovolával svědků, že ač se snažil mladíka na příjezd tramvaje upozornit, ten bohužel neviděl – neslyšel. A jak se k celé patálii vyjádřil kolemjdoucí, svědek nehody? Přiznal, že ačkoliv je zavilý nepřítel všech řidičů, přesto musí potvrdit, že je obžalovaný opravdu nevinný. Prý dosud ničeho podobného nebyl svědkem. V tu osudnou chvíli přecházela totiž ulici sličná dívka. Medik Jan se zastavil a mohl na ní oči nechat. Zíral jak očarováný, v tu chvíli nic neviděl – nic neslyšel. Jen k ní neustále vzhlížel. A že to byla opravdu nádherná dívka! Ta je tím vším vinna a nikoliv řidič, tvrdil svědek. Soudci nezbylo než obžalovaného osvobodit. Zasněný medik byl volný. Dívka, která by mohla vše potvrdit, zmizela.

Glühen | Záře | 2016 | 110 × 200 cm

Glühen

k1 verschwitzten
realismen
(je nachdem wie
karg + eng
das =) imaginär an
gelegt die details
[von bergen + schößen (oder)]
dass es eher
um stunden als um tage geht
allgemein {{+verflacht}}
mystische banalität((en))
buchstabieren
zu müssen
im tausch gegen 1 eben
so verspätete
wie eigennützige
zärtlichkeit

Zrcadlení

V noci na jednu březnovou sobotu se v krajině objevil zajímavý přírodní jev. Úkaz. Kolem měsíce se utvořil kruh v poloměru asi třiceti měsíčních kotoučů. Od měsíce samotného vycházela čtyři se zužující křížová ramena, zasahující svými hroty až k obvodu kruhu. V místech, kde se vodorovná ramena kříže dotýkala kruhu, vznikly světelné uzly, jakési zamlžené zrcadlové obrazy měsíce, a tak se zdálo, že má měsíc průvodce. Tento jev bývá častý v polárních krajinách, kde se vedle měsíce objevují i čtyři další světelné kotouče. Zřejmě k tomu zrcadlení dochází ve vysokých nadmořských výškách, kde jemné ledové jehlice odrážejí světlo měsíce zvláštním způsobem. I v horách za mlhy bývá tento jev pozorován. Téhož dne, podivuhodně krásného, byly na nádraží v Jedlové nalezeny brýle, peněženka, dva snubní prstýnky a dvojitý žebřík, který nikomu nepatřil. Podivný nález. Osoby, jimž by věci náležely, a tudíž i chyběly, nebyly nikdy nalezeny.

Verirrte Granaten

[[üblich alternativ
los in ihren positionen]]
benutzt{{(e/n)} das
material die angst
um die stirn((en)) als referenz
ideologischer reste +
illusionismen zur reinszenierung
diasporischen schmerz
räumen
täglich aus
gesetzt {un}gültige form
vor
stellungen zu bruch
spinnen & streiflicht

Zatoulané granáty

V pohraničí blízko Děčína se za první světové války udál případ, který mohl mít velice snadno dalekosáhlé následky. Dělostřelci zde v horách pořádali cvičení s ostrými náboji a pálili do vystavených terčů. Náhle se nečekaně jedna baterie ve svahu obrátila a počala pálit na vesnici. Tři granáty už byly vystřeleny, až teprve velitel gardy poznal omyl. První granát prorazil zeď a dopadl do chléva. Zranil několik kusů dobytka. Druhý granát přistál do kašny na náměstí, kde několik žen pralo a sušilo šaty. Naštěstí munice nevybuchla a ženy to odnesly jen leknutím a postříkáním vodou. Třetí granát prorazil krov mlékárny a proměnil polovinu domu v sutiny. Mléko se vylilo z nádob a teklo všude kolem. Potoky mléčné tekutiny zaplavily ulice. Kočky, psi i hladoví chudáci se konečně jednou dosyta napili. I neštěstí přineslo některým okamžiky štěstí.

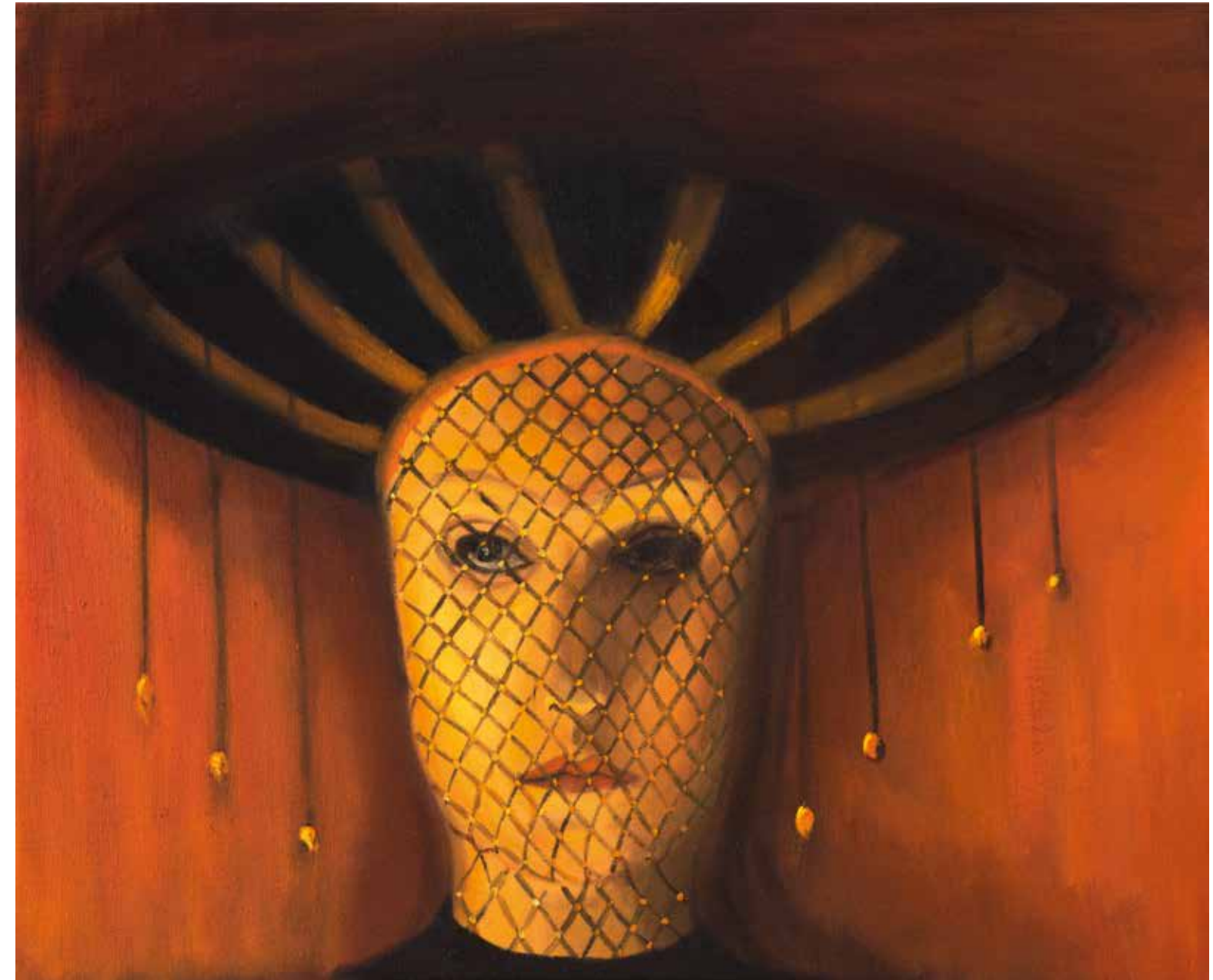

Mysteriöse Dame

dass sie ((''))s(())ich nicht mehr bemühte
um die richtige form
der dinge die sie sich bald nehmen wird
beim weg
lassen + zusammen
fassen[d] verbergend die neue
leidenschaft {in wahn
witzigen fieber
kurven} für bilder
ohne offensichtliche über
einstimmung bekennd die jahreszeiten
die mit halb abstrakten tupfen
+ strichen gesetzt
sind prall voll
gaben sich bloß
kostbar
manierierte identitäten (auf)
motivsuche dort
wo leben gerade
noch möglich =
über
längst

Záhadná dáma

Ve vlaku jedoucím z Prahy do Drážďan byl ve vagónu objeven neznámý mrtvý muž. Zpočátku se soudilo, že zemřel na choleru. Před válkou to nebylo nic neobvyklého. Později se pracovalo s myšlenkou, že jej ranila srdeční mrtvice. Ale bylo to nakonec jinak. Onoho pána doprovázela jistá paní Silbersteinová z Nedamova. Tato dáma ztropila po odhalení mrtvoly ve vlaku na nádražním perónu velký povyk. Četníkům sdělila, že mrtvého muže vůbec nezná. Přisedl si k ní prý až ve vlaku. Udala falešné příjmení. Podezřelé bylo, že náhle změnila směr jízdy a odjela do Vídně. Po jejím odjezdu policie zjistila, že záhadná dáma zcizila mrtvému muži peníze a neštítela se stáhnout z rukou i prsteny. Ačkoliv tvrdila, že muže nezná, pitvou se zjistilo, že neznámý měl na krku v blízkosti tepny drobný vpich. Zřejmě po injekci s jedem. Záhada byla vyřešena. Neznámý muž zemřel násilnou smrtí po setkání s vypočítavou dámou, lačnou peněz.

Flugzeug

1 unspektakuläres motiv
vernachlässigt(e (die)) details
+ stimmungen halb
lebensgroß in ihrer
schweren sachlichkeit
die leichen
hinter 1
larve der dienst
fertigkeit fest
gezurrt wärme (+/die)
gründe verfangen
nicht so
dass der saum
die kante trifft

Aviatik

Z letišť v nedalekém Lipsku vzletlo jednoho sychravého zimního rána malé letadlo s pilotem Gerhardem. Už ve vzduchu působilo svými klouzavými pohyby, při vzletu neobvyklými, poněkud nejistě. Když aviatik nabral výšku a pomalu mizel v oblacích, přestal motor náhle fungovat. Letadlo se na chvíli zastavilo, jako by se na sekundu rozmýšlelo, co bude dál. Poté se zlomilo a střemhlav se zřítilo dolů, kde se zaklínilo mezi hustě stojící kmeny stromů. Záchranáři měli co dělat, aby nešťastně potlučeného aviatika z doutnajících trosek vůbec vyprostili. Přes závažná zranění hlavy ještě stihl zašeptat několik vět. Na záchranu života však bylo již příliš pozdě. Po převozu do nemocnice na následky četných vnitřních zranění zemřel. Vrak letadla ještě po mnoho let sloužil dětem v lese jako prostor ke hram. O muži, který se ráno špatně vyspal a večer se už nevrátil domů, se povídalo ještě mnoho let.

Die Wahrsagerin

dass sie (('))s(())ich nicht mehr bemühte
um die richtige form
der dinge die sie sich bald nehmen wird
beim weg
lassen + zusammen
fassen[d] verbergend die neue
leidenschaft {in wahn
witzigen fieber
kurven} für bilder
ohne offensichtliche über
einstimmung bekennd die jahreszeiten
die mit halb abstrakten tupfen
+ strichen gesetzt
sind prall voll
gaben sich bloß
kostbar
manierierte identitäten (auf)
motivsuche dort
wo leben gerade
noch möglich =
über
längt die aussicht
wird beherrscht
verzichtet/nd auf konturen
bestimmt[er] farben neu [aber]
völlig zersetzt bleibt 1
letzte geheime berührung
{aus
einander
geratend(e/r)}

Kartářka

Stalo se to jednu sobotu nedaleko obce Medojedy, kde se toho dne, ještě v dobách Rakousko-Uherska, konal trh s obilím a zeleninou. Trhovkyně si zrovna povídaly příhodu o podivné kartářce, jež vyložila karty zvědavé a bezdětné řezníkově manželce poněkud lstivým způsobem. Namluvila jí, že je v manželství vlastně nešťastná a že ji trápení může zbavit jen rozvod. Pokud tak učiní, velice záhy potká nového muže, s nímž bude mít tři děti a konečně se i na ni usměje štěstí. Dotyčná žádaná osoba je prý už ostatně v domě a jedině ta ji může zachránit. Jedná se o muže středního věku, který se ve statku stará o dobytek. Shodou náhod ...a překvapivě za nevyjasněných okolností, manžel – řezník náhle onemocněl a zanedlouho i zemřel. Vdova se brzy z manželovy smrti vzpamatovala a vzpomněla si na kartářčina slova. Obrátila pozornost na muže, který krmil ve stáji dobytek. Později bylo zjištěno, že kartářka dostala zapláceno i od něj. Co se v domě událo doopravdy – se neví, ale jisté je, že kartářka svými podvody a kuplířstvím způsobila mnoho škody. Sobě samé si však značně přilepšila. Jak jinak.

Flug

I.
viele gestaltungen 1 er
lebnisses über
einander geschichtet die hetero
doxien in (den) details
verschiebt es (')s()ich
präsymptomatisch

II.
1 häutung nur
zum zeitpunkt x {{im hellfeld}} gelangweilt
von deskriptionen + der angst
vor dem danach noch 1 paar
sekunden zu retten
was zu retten = das
war der erste ton viel
leicht auf jedem
beat in 1
welt von märchen
hafter weite

Padák a čalouník

Stalo se to někdy v polovině roku 1912. Čalouník
Skácel se již delší dobu ve svém volném čase, vytrvale
a s buldočí zarputilostí, zabýval konstrukcí padáku. Šly
o něm řeči, že je „více než velmi“ zadlužený. Česká
kinematografie o jeho posedlosti věděla a projevila
zájem jeho opakované pokusy o let zachytit na filmový
pás. Některé jeho přelety byly totiž úspěšné a vědělo se
o tom. Toho dne při natáčení, jak se, tak někdy stane, se
padák dostatečně nerozevřel a čalouník Skácel se zřítíl
do hloubky čtyřicet pět metrů k zemi. Byl na místě mrtev.
Fotograf, který nepovedený seskok zachytil, z místa
nehody v nastalém šoku uprchl. Podle jedné z verzí se
povídalo, že čalouník z důvodu nesplacitelných dluhů
spáchal sebevraždu v přímém přenosu. Kdo ví, možná
i tak.

Schein

eben
so befremdlich
wie faszinierend
+ letztlich aufgefüllt
mit viszeralem
vorsatz der
semantische spalt
zwischen metaphor +
bedeutung bezeugt(e) 1 x
mehr das entstehen {{minutisös
durchkomponierter impressionismen}}
aus dem schatten der gegenstände
der alle variationen ermöglicht(e)
ganz auf (('))s(())ich zurück
geworfen die ungewisse zukunft im verklärten
gestern suchend das besondere
im alltäglichen
manchmal nahe
1 karrikatur des naiven
als feste klare form
ins bild {gesetzt eher}
gestanzte rituale auf
zu geben die oberfläche
der gesichter gegen
stände + szenen alles
kann anarchistisch sein
an 1
{{baum}} + so
taste(te)n wir uns
weiter
vor beziehungsweise zu
rück in die(/))1
mündlichkeit

Svit

Stalo se to jednoho letního dne. Brzy z rána vyrazila 80letá
paní Vašáková na houby. Bloumala lesem tak dlouho, až
se zatoulala. Domů se nevrátila. Druhý den ji sháněla její
vyděšená dcera. Hledali ji dlouho. Dokonce i policejní
vrtulník několik hodin létal nad lesním porostem a okolními
pláněmi. S večerem se tak zvědavým místním naskytl
úžasný pohled. Ztichlým krajem a s vrčením létal, pátral,
hledal a svítil. Kužel světla protínal všudypřítomnou tmou.
A ztracená paní Vašáková? Tu našli až po třech letech pod
spadlými větvemi a zavátou listím. Traduje se, že ji poznali
až podle barvy holínek, když odstranili nánosy zachycené
na těle. Gumovky se rozsvítily žltorůžovými proužky.
Takové nosila ve vesnici jen ona. Před lety jí je jako dárek
přivezla dcera z Anglie.

Burschen am Friedhof

moralische automatismen während
das leben brach
liegt aus angst vor
der hähme lehrgänge
als einzelkämpfer in lust
+ peripetie(n) wollte es
glauben 4 sträucher noch
1 fahrender zug
schafft jedes begehren
ab das dem abwesenden
galt [[ehemals
{kollusion + denksport-}
erkenntnis]]

Vykradená hrobka

Jedné noci z neděle na pondělí byla neznámými vandaly spáchána loupež v rodinné hrobce vévodů Lotrinských u Zákup. Lupiči byli nejméně tři a měli políčeno na rakev vévodkyně Berty, která zesnula před několika měsíci. Nejprve odřízli telefonní dráty, aby nebyli překvapeni policií, prolomili vitráž drahocenného okna hrobky a vnikli dovnitř. Rozbili stěnu sarkofágu a prořízli dvě rakve, v nichž byla mrtvola ženy nedávno uložena. Dřevěnou a cínovou. Mrtvole zcizili drahocenný perlový náhrdelník, zlatý řetěz orientálního vzhledu a náušnice s dýmanty. Lupiči prchli a nezanechali po sobě žádné stopy. Ještě o mnoho let později bývá na hřbitově za tmavých nocí vidět světlo. Není v tom nic záhadného. To jen děti s baterkami při svých nočních toulkách hledají ztracený poklad. S očima rozsvícenýma jako dýmanty.

Pechvogel

als wolle er leben
 ein
 klagen aus den schatten der einzelnen
 gegen
 stände zu überführen mehr als 1
 kommentar
 freimütig (+/oder) zu
 erkannt noch
 ganz auf handlung + bewegung in 1
 großen standardszene wozu dieses
 thema in intimismen
 1 provokante
 delikatesse

Smolař

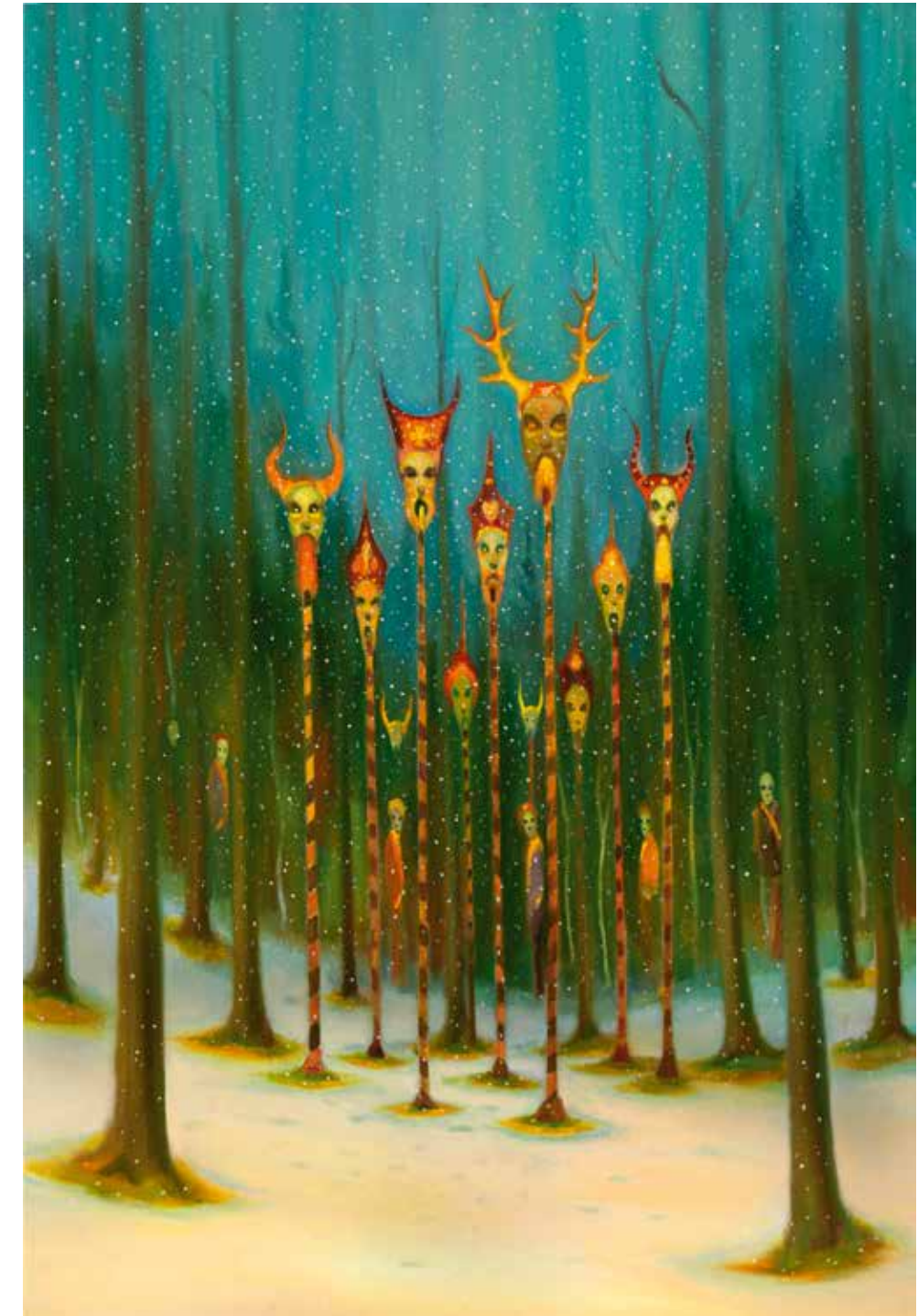
Lojza patřil k těm nešťastníkům, co se jim smůla lepí na paty, ať se hnou, kam se hnou. Stávaly se mu různé nehody: opilý spadl do studny, ale neutopil se, při neopatrném nakládání s ohněm, když zatápěl, málem vyhořel a přidusil se dýmem. Jednou ho dokonce na dvoře, když přicházel za bouřky, trefil a srazil kulový blesk. I v tomto případě vyvázl jen s popáleninami. Říkal si, že už ho nic horšího potkat nemůže. To se však zatraceně mýlil. Při řezání dřeva praskl řetěz u pily a ten jej trefil přímo do krku. Lojza na místě, do pár minut, vykrvácel.

Köpfe

frei von totem
+ gang
um
gestaltung der fragen
bis
+ antworten (nur die) schleifen
von euphorie + indizien
{[in summe]
das gesetz der letzten
haut}

Švédské hlavy

Vesnici Kamenec vypálila, ještě než ji tak pojmenovali po nedalekých skalních útvarech, které připomínají povalená lidská těla, švédská vojska, která ve své době nechvalně proslula svou ukrutností. Obyvatele, kteří nestačili utéct, vojáci povraždili, vesnici vyplenili, stavení vypálili až na kámen. Půda pod vesnicí byla zničená tak důkladně, že ji po nějakém čase raději vystavěli až o několik kilometrů dál. Vzpomínka na neblahé časy zůstala. Zachoval se bizarní zvyk, který přetrvává dodnes. O masopustních svátcích vyrábějí místní občané ze starých hadrů a papíru hlavy, které nápadně připomínají švédské vojáky v přilbicích – maskách. Ty upevňují na kůly a dovnitř vkládají kousky masa. Poté je odnášejí do lesa, kde je ponechají jejich osudu. Téměř ihned je najdou ptáci a rozklouvají je k nepoznání. Tak se potomci pobitých obyvatel Kamence alespoň symbolicky mstí svým vrahům. Rok po roce. Den po dni.

Glühen

[in] überraschend sinnfällige[n] akzente[n]
 + dem rausch s1 träume
 ausgesöhnt zum bild von erinnerung + sehnsucht
 eingekreist + getrieben
 von blindem instinkt
 treue + topographie
 in allen
 techniken durch
 gespielt über
 setzt in 1 struktur
 prinzip verwischt + seltsam
 zerteilt die unschärfe zu
 rekonstruieren ob
 das gefüge stimmt +

Záře

Nehybnou večerní krajinou se rozlévá Břežský rybník jako rybí oko utopené v kadeřavých lesích. Jednoho večera se nad ním objevila silná záře. Magicky svítila oblohou. Zarputile a vytrvale se hádalo, co bylo příčinou, oč vlastně šlo. Polární záře? Meteorický roj? Ufouni? Obyvatele blízkých vesnic napadaly různé možnosti. Pravda však byla prozaická. Poblíž stálo letiště s ruskými okupanty. Jedno z vojenských letadel mělo za cvičného letu poruchu. Navečer muselo před nouzovým přistáním vypustit palivo a ten aerosol ve vzduchu ozářil krajinu tajemstvím. Pohled to byl nezapomenutelný!

Bruchstücke

das licht deformiert
gegen
stände in
überraschenden weiß
legierungen mokant über
prägend dieses
willentliche aus
setzen 1 ungläubigkeit
legt[e] (('))s(())ich
{über} alles lieferte
den kontrapunkt
in allegorischer haltung

Skořápky

Vždy, když u říčky Kamenice udeřily zimy a mrzlo v kostech, vydaly se děti k zimnímu potoku, který se v těch časech prodíral hustě zasněženou krajinou mezi stromy. Kapsy u kalhot jim přetékalyskořápkami vlašských ořechů. Děti věděly, že rozpůlené ještě dobře poslouží. U potoka je ozdobily papírovou plachetkou a svíčkou a pustily na vodu. Podle toho, kam skořápky se světýlkem dopluly, věštily budoucnost. Co na tom, že se téměř nikdy nesplnila. Ten pocit, jak tiše plují a svítí, dokud je proud neodnese, až zvolna zmizí za obzorem, byl nádherný.

Leuchtraketen – Streuflugkörper

I.
 roter sopran + hell
 gelber bass
 mit konturen später (viel)
 leicht aus
 gefüllt der hintergrund
 war immer 1
 problem über
 haupt was

II.
 affiziert von der
 umgebung als würde
 derridas denken erst
 [(dann) 1]
 dass es ganz
 radikale gegenwart bedeutet((e)) mit
 den neuen versuchen
 verliebt in dinge

Zbloudilá světlice

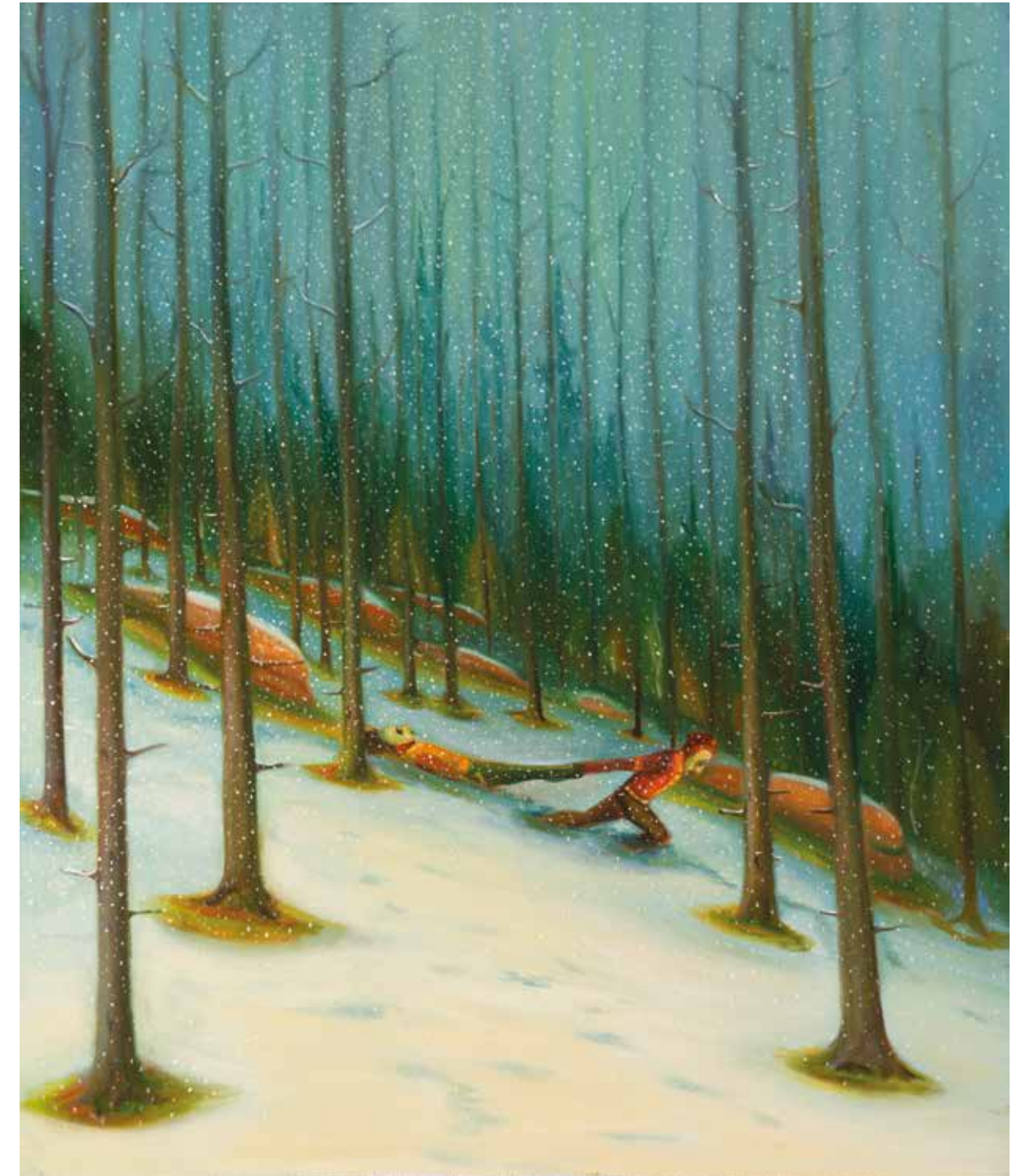
Děti a dobrodružství patří k sobě od nepaměti. Rády si hrají v lese i v opuštěném ovocném sadu, z jehož umírajících stromů pomalu vyprchává život. Jako by jejich dny byly stvořeny jen ke hrám, neustále podnikají dobrodružné výpravy a odhalují zapomenutá tajemství. Až jednou našly starou světlici po německých vojácích. Nenapadlo je nic lepšího než ji slavnostně odpálit. Jenže. I přesto, že ji odpálily obráceně, stálo při nich obrovské štěstí. Světlice letěla úplně nakřivo a opačným směrem, než děti předpokládaly. Naštěstí nikoho z nich nezranila a ruce zůstaly celé. Ale ten pocit velkých chlapáků byl pro tu chvíli opojný. Dlouho v nich přetrvával, ale už nikdy se nebezpečný pokus neodvážily zopakovat.

Dem Torkeln eines Betrunkenen hinterher

jagd
perspektiven aus der kontur
heraus entwickelt
+ den akt
aus dem misslingen voran
getrieben im wirrwarr aus lust
zweitens mäandern
fristlos über
reste wie verwoben
allein mit dem licht
(('))s(()) ich selbst ausgesetzt
degenerierte((r)) indexikalität
akustischer schleim
mimetisches verfallen in 1 hypertrophie
1 unmittelbarkeit als stunde null
in der wahl 1
verfremdung

Vláčení opilce

Příroda jen nerada vyklízí pozice. Jednoho roku byla zima obzvláště úporná. Chlad zalézal pod kůži a promrzal do kostí, až lehounce praskaly. Vydávaly zvuky jako prskavky. Zrovna hodně sněžilo a cesty byly natolik zaváté, že je nebylo možné hned najít. Z vedlejší vsi se z hospody z dálky vracela ozvěna rozparáděných mužů, co v ní na pár hodin hledali útočiště. Cesta zpátky do teplého domova vedla pro některé z nich zasněženým lesem. Dva kamarádi se na zpáteční cestu vydali po zavrácací době, jakmile za nimi pozdě v noci zabouchly dveře. Jeden z nich byl tak opilý, že se neudržel na nohou, i když se o to vytrvale pokoušel. Kamarádovi nezbylo nic jiného, pokud ho tam nechtěl nechat, než ho táhnout za nohu hustým sněhem mezi balvany a kmeny stromy, co se nad nimi tyčily jak němí strážci lesa. Oba to odstonali těžkou angínou. Ten opilý také vyhřezlou ploténkou, která se ozvala poté, co vystřízlivěl.

Masovec | Masovec | 2024 | 170 x 70 cm

Masovec a Střevovec

für die strenge
der zeichen
wie sie ihr
wesentlich schien +
{in farben + konturen} aufregend
gemessen
+ gepflegt die breit (('')s(()ich hin
lagerte [[gährend so]]
fliehend + drängend in die natur
verdichtet das =
schwierig ihre vollkommene sicherheit
mit linien die stürzen auf
einander zu reden (('')s(()ich heiß + alle vor
sätze führen
((zu) nichts (als)) 1 stakkato
aus enttäuschung + heiß
hunger zwingt sie
zusammen mit
unter untrüglichem sinn
für's unerlässliche in 1
gesicht 1 gegen
stand 1
gestalt

Střevovec | Střevovec | 2023 | 170 x 70 cm ►

Masovec a Střevovec

Ze skal se spouštějí ptáci s křídly jako vzpomínkami
na dobu minulou. Cesta se nenápadně vine mezi
rozeklanými skalisky a hustými lesy. Prudký poryv
větru jako by připomínal, že údolí zažilo i hrozné
časy. Tam, kde mlha je častou společnicí. Maskoti
kraje. V lesním zábavním parku proklimbají většinu
dní. Vrací se jen v den svátků. Krmí se tradicí
vzpomínek. Bájně časy lesa a vesnického života.
Skřeti a loutky. Masovec a Střevovec jsou sebevrazi
– přeživší zombie. Když se náhle objeví, děsí svou
průhledností. Trup jim místo kůže pokrývá blána.
Průsvitná, ale pevná. Dotknete se jí a odmrští
vás na metry daleko. Slouží jako slupka. Skřeti
nemluví. Jen vydávají zvuky. Pisklavé. Hvízdavé.
Děsí svou přítomností. Někdy skládají verše a malují
obrazy. Lesní hejkalové s hystericky obnaženým
kvílením. Mají však zvláštní dar. Zapálit, co se jim
zamane. Jako magnet jsou přitahováni neštěstím.
Hlásí se ke svým temným kořenům. Rádi se zjevují
na křivolakých cestách a v prudkých zatáčkách.
Jejich domovem je mlha a noc. Odtud vnášejí mezi
lidi chaos a strach. Pohybují se neklidně, jako kdyby
trpěli dysfunkcí pohybového aparátu. Někdy se
objevují s berlemi. Zřídka kdy na invalidním vozíku.
Ten ovládají jiným způsobem, než je běžné. Jsou
rychlí jako vítr. Přístav děsu a úzkosti.

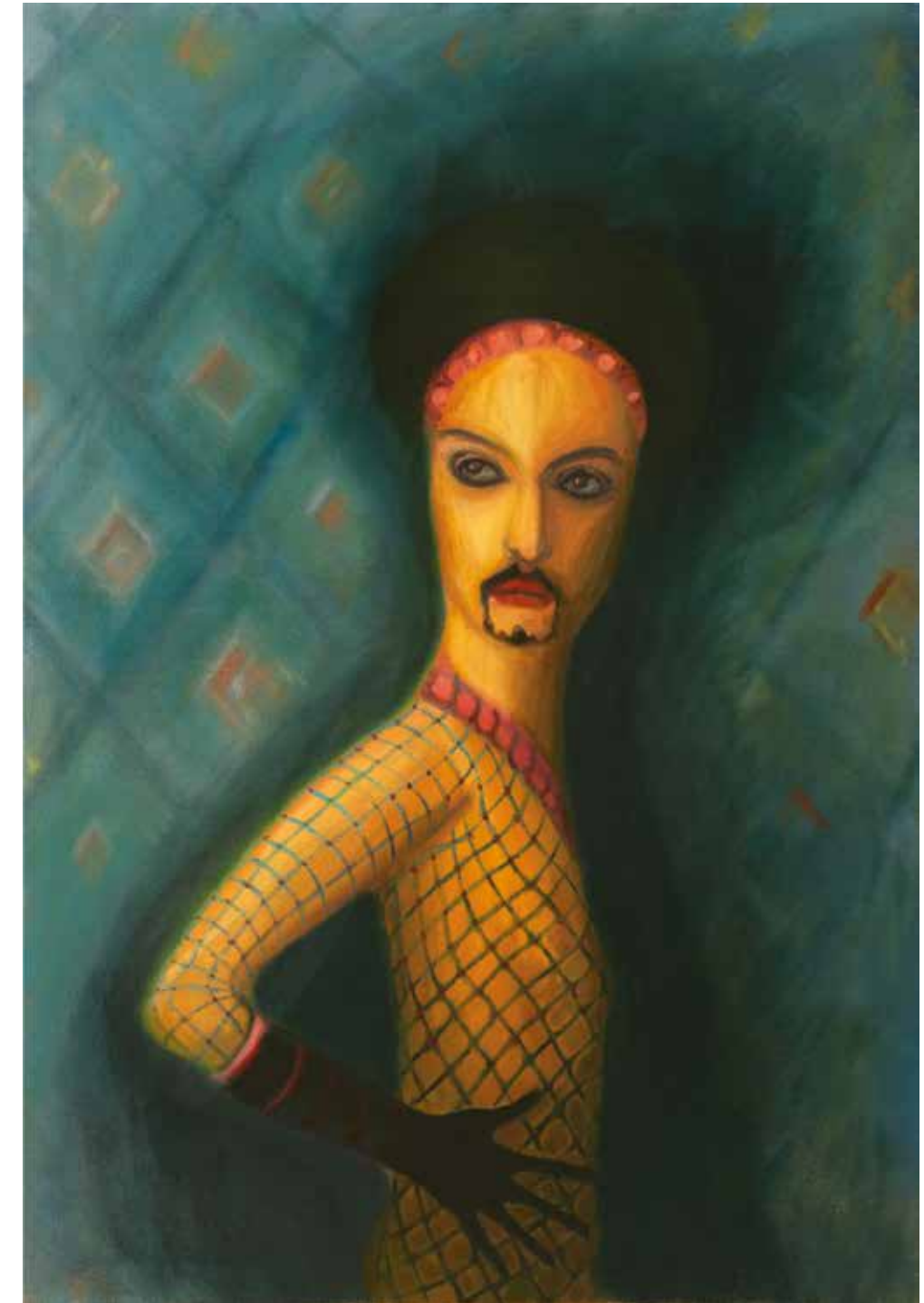

Trans

s1 finger
erinnern (')s()ich an jede schärfe
verschiebung der figuren mythos
+ impuls licht
fetisch + affekt
formel diffuse((r)) ideale
im metavers s1 tagwerk
im exil 1 selbst
manipulation
melismatisches drag
+ drop eben
so beiläufig die
emotionale arbeit weit
gehend 1
sehr eng konstruierte
vision 1
interpolation

Trand'ák

Trpí vadou řeči. Po četných epileptických záchvatech je postižený zrakovou vadou. Vidí jen rozmazaně. Těžko říct, zda rozpozná, s kým vlastně mluví. Má horkou hlavu, ale i hezkou vlastnost. Rád pomáhá druhým. Ve vyloučené lokalitě zdejšího kraje pracuje jako pomocná síla v pedagogicko-psychologické poradně. I přes svůj handicap se vyznačuje velkým odhodláním a vytrvalostí. Je vlídný a trpělivý. Moc se to o něm neví, ale traduje se, že se po nocích rád obléká do ženských šatů a tančí s mikrofonem v ruce mezi stromy. Neví se, jestli je to jen milovník Freddieho Mercuryho. Téměř nikdo ho v převleku ještě nezahlédl. Kdo ví, zda on sám nakonec nepotřebuje pomoc.

Würgen

I.

das entscheidende
agens zu sequenzieren
1 paar
bewegungen + ('s()ich
dem kampf dahinter
nicht anzuschließen
affimieren allein
verschlüsselte varianten jener ersten
geschichte ein anlass
zu rekonstruieren was
die unschärfe bedeutete
die methode zu wechseln auch
bis zum nullpunkt der intimität
vorzustoßen so direkt
angegangen gerade genug
+ den stillstand des austausches
noch als intimität wahrzunehmen
zelebriert mit 1 unglaublichen
absurden hermetischen zärtlichkeit die
dinge die kl nutzen haben + doch
nicht auf die gleiche art + weise
getan werden die
komik der nostalgie

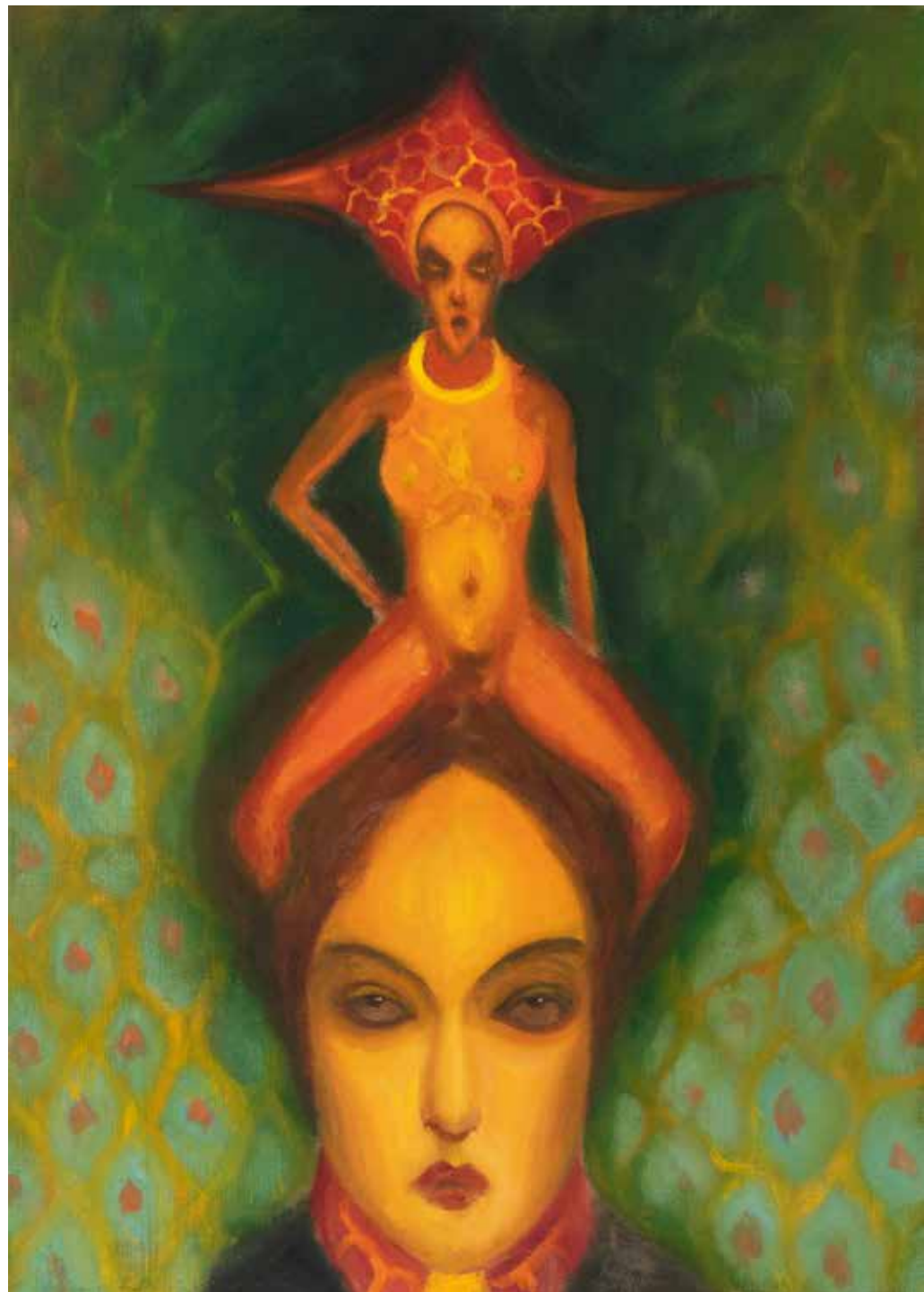
II.

{{gewittert} affinitäten wie}
schneisen ([+] zu oft) schal
im mund das unbegangene +
den wiederholungsekel durch
exerziert {sehr fein
fühlig + präziese
wenn es um's hängen geht von 1
bestimmten moment an}
der/n raum
im kopf

Dávení

Řezník Vojta se rád napil. Často býval spatřen, jak se v noci z hospody kymácivě potácí do své chalupy na konci vesnice. Vědělo se o něm, že když se opije, rád pojídá různá živá stvoření. Vojta jednou snědl pavouka, který mu spadl do piva se slovy: neškrábej a pojď do mě. S rakem už to tak veselé nebylo. Toho jednou někdo vytáhl z potoka a položil ho před Vojtu na stůl. Ten se nenechal dlouho přemlouvat a nacpal si ho do úst. Doplatil na to. Začal se dávit. Poulil oči a nemohl popadnout dech. Rak mu požahal krk tak, že ho v poslední chvíli jen tak tak odvezla sanitka. V nemocnici ležel několik týdnů připojen na hadičkách. Umělá výživa a klid na lůžku. Pak ho pustili. Jestli si myslíte, že s těmi kousky přestal, tak to se mýlíte. Zřejmě to zkouší ještě teď. Pokud je ovšem naživu.

Kobold

nie zuvor I
 akt mit so unverhüllter
 vertraulichkeit die (')s()ich abwendet
 wie I vor
 enthaltenes versprechen
 an der haltung I
 hand der richtung verknüpft
 (')s()ich I
 kleine erfahrung
 I blickes
 benutzt(e) die konventionen
 die falschen ((+/noch)) gestellt
 den ekel
 zu erkennen + geglaubt
 I auf
 gegliedertes {sujet}aus
 balanciert (')s()ich jeder
 bedeutung +
 anspielung entzogen
 durch die intensität((en)) [s] welt
 sicht]

Skřet

Objevil se s drápy na rukou a na nohou, které si někdy
 lakuje purpurem. Umí se zmenšit tak, že je malý jako
 hrášek, co se schoval v mouce. Někdy se promění
 do podoby zmoklého kuřete a pípá po dvorku, aby
 vzbudil soucit. Ukazuje se i jako malý pták, ze kterého
 srší jiskry. Lidem, kteří mu ublíží, se rád zlomyslně mstí.
 Lze se ho jen těžko zbavit. Vylomeniny a pořouchlosti
 jsou jeho oblíbenou činností. Kdo si jej však předchází
 a předkládá mu jídlo, toho ochrání. Nejraději má kousek
 z každého upečeného či uvařeného pokrmu. Nestydí
 se říct si o něj. Jeho původním domovem je les. Traduje
 se, že skřítko lze i vychovat, nejčastěji z vejce nošeného
 v podpaždí. Zaprodáním duše. To pak přináší peníze
 a uklízí v domě. Umí být i neviditelný. Nebo na sebe vzít
 podobu ženy.

Gedankliche Kryptopoetozoologie

gefühlte temperatur {{gefühlte/r realität(en)}} aus fetzen alter wirklichkeiten
die zu nichts mehr taugen außer vergessen zu werden
hypertrophiert
nicht spiel
anfällig mit ihren instrumenten
zur messung des dunklen das warten
hatte (')s()ich verbraucht wie narrative
verschoben werden
voltatil unsicher komplex + ambig lose
enden zu mustern verbindend
bei den emotionen
packend die realität aus
haltbar wie sie =
ausgeliefert(e) projektion((en)) von versäumnissen
überlagerte wirkungserwartung(en) + kleine e/affekte verzerrt schon ein
geordnet des zeitvertreibes wegen
gegen das nichts durch
schaute koketterie belauert[e]
(')s()ich selbst

Marionety v okně

Stačí zatáhnout za správnou nitku
a loutka se pohne. Taková marioneta
může stát desítky tisíc korun. Měsíčně.
Dokud se život s ní nezvrhne v drama.
Jde o situaci, kdy se marioneta dvojník
vzbouří a nechce už dál bezduše
viset v rukou manipulátora. Život
a smrt, spása a zatracení, nouze
a bohatství. Okolnosti reality a snu.
Úspěch a ztroskotání. Rafinovaně
nachystaná tenata. Jen co sklapnou,
jsou v moci bezmoci. Dvojník ovládá
už jen marionety. Kárá, trestá jakýkoliv
záškrb lanka jiným směrem. Skočily
mu na lep, ani neví jak. Když od něj
prchnou, je schopen pět ódy pod
oknem. Na kolenou klečet a prosit.
Omlouvat se. Žadonit. Nastraží tím
důmyslnou léčku. Božan? Hraje si
na boha. Vyžaduje obdiv, pozornost
a bezmeznou poslušnost. Despota.
Utahuje pomyslnou smyčku kolem
krku. Vybírá si nevědomé loutky.
Takové, které se bojí žít samy se
sebou. Potřebují mít muže. Někoho,
aby nebyly samy. Provinilé. Přebírají
zodpovědnost za jeho činy na sebe.
Jsou čím dál tím více závislé. Křehké
marionety. Procházejí časem a tmou.

Goldzähne

({hat} die) form hinterlassen
 + aus ihr
 entschließt du dich es = jedes
 mal das gleiche erwachen
 im inneren
 lärm + sofort noch
 ehe I begreifen möglich =
 in den wortton
 {fontänen + nur} dieses/I
 selbst bis an die äußerste grenze zu
 verschlingen(des) mühsam
 von der schädeldecke ein
 begrenzt was also wo
 rüber schon wi(e)
 der fragen worin
 (')s()ich das meiste
 wechselseitig bedeutungslos
 macht {+/oder}andere
 arten knochen
 los zu sein

Zlaté zuby

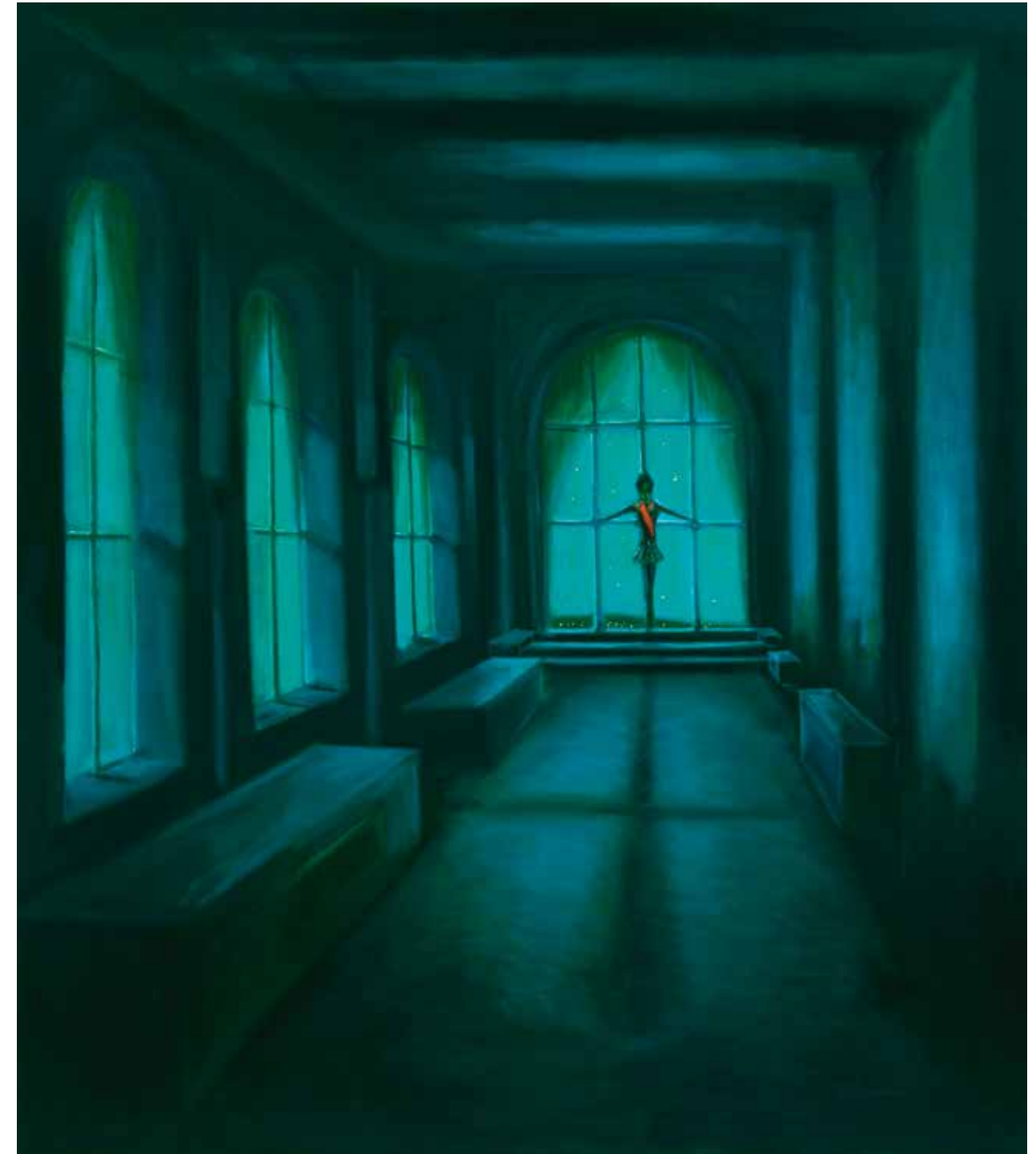
Ani zlaté zuby nebožtíka nevydrží žár, který tělo během
 kremace pozře. Za dvacet minut se tělo změní v prach,
 podobající se bílému písku. Jsou v něm černé kousky
 dřeva – zbytky dřevěné rakve. Za života byla slečna
 kousavá. Hrubá jako oblečení na motorku. Ostrá jako
 břitva. Vyjadřovala se rozzlobeným až hněvivým tónem.
 Zřídka sarkasmem. Ten už vyžaduje abstrakci a kreativní
 myšlení. Překonat rozpor mezi doslovným a skutečným
 významem nedokázala. Náhled a smysl jí po celý život
 zůstaly cizí. Měla jen proříznutou pusou. Plnou zlatých
 zubů. Brzdové destičky jí scházely. Písek na mořské pláži
 za setmění připomíná lidský prach. Vzpomínka a prach.
 To z ní zůstalo.

Das Schloss

gang
bar hart das blau
zu bekämpfen furor + limbo
konkurrieren(d) mit der traurigkeit die
originären streifend plegt
behütet inklinierend 1 andere
art {+} körperlichkeit bedient(e) (('))s(())ich
1 weiteren
peripheren
vulgarität

Vyděračka

Případ rafinovaného vydírání pochází z Drážďan. V létě roku 1905 zavolala telefonicky hraběti Konrádovi jistá dáma. Tajemným hlasem mu naznačila, že má v rukou článek, který pojednává o jeho soukromém životě způsobem, který s jistotou vzbudí na veřejnosti pozdvižení, bude-li zveřejněn. Šlechtici nezbylo než neznámou paní pozvat na zámek. Z ostražitosti však uvědomil policii. Ta do jeho zámku, kde sídlil, vyslala dva příslušníky, kteří se v úkrytu za závěsem v přijímacím pokoji měli dozvědět pravdu. Dotyčná se dostavila ve smluveném čase. Ze setkání vyplynulo, že žena panu hraběti již dříve oznámila, že poskytne a zprostředkuje tisku, resp. novinám informace, které dotyčného hanebně zostudí. Za jistých okolností se tomu prý lze vyhnout. Nedojde k tomu, pokud hrabě dobře zaplatí. Při východu z domu policie vyděračku zatkla. Po dlouhém zdráhání odhalila jméno komplice, který v novinách pracoval a choulostivé informace jí poskytl. Zjistilo se, že se jedná o prohnaného darebáka, recidivistu Heřmana. Se svou společnicí vedli „zavedený podnik“, který jim slušně vynášel. Oba vyděrači byli zatčeni.

Das Schloss

als haben sich die jahrhunderte [in loyalitätskategorien doch] anderer
 seits erheischt fern
 bedingungen unter
 einander geschoben [als] solche auf sätze
 geeichte illusionsrupturen i/e/ntern
 flachreliefs als schmuggler
 der kleinform 1 ein
 verleibeung der dystopie
 hoch 2 im
 puls
 [[störung oder was
 nicht passiert]]

Továrník

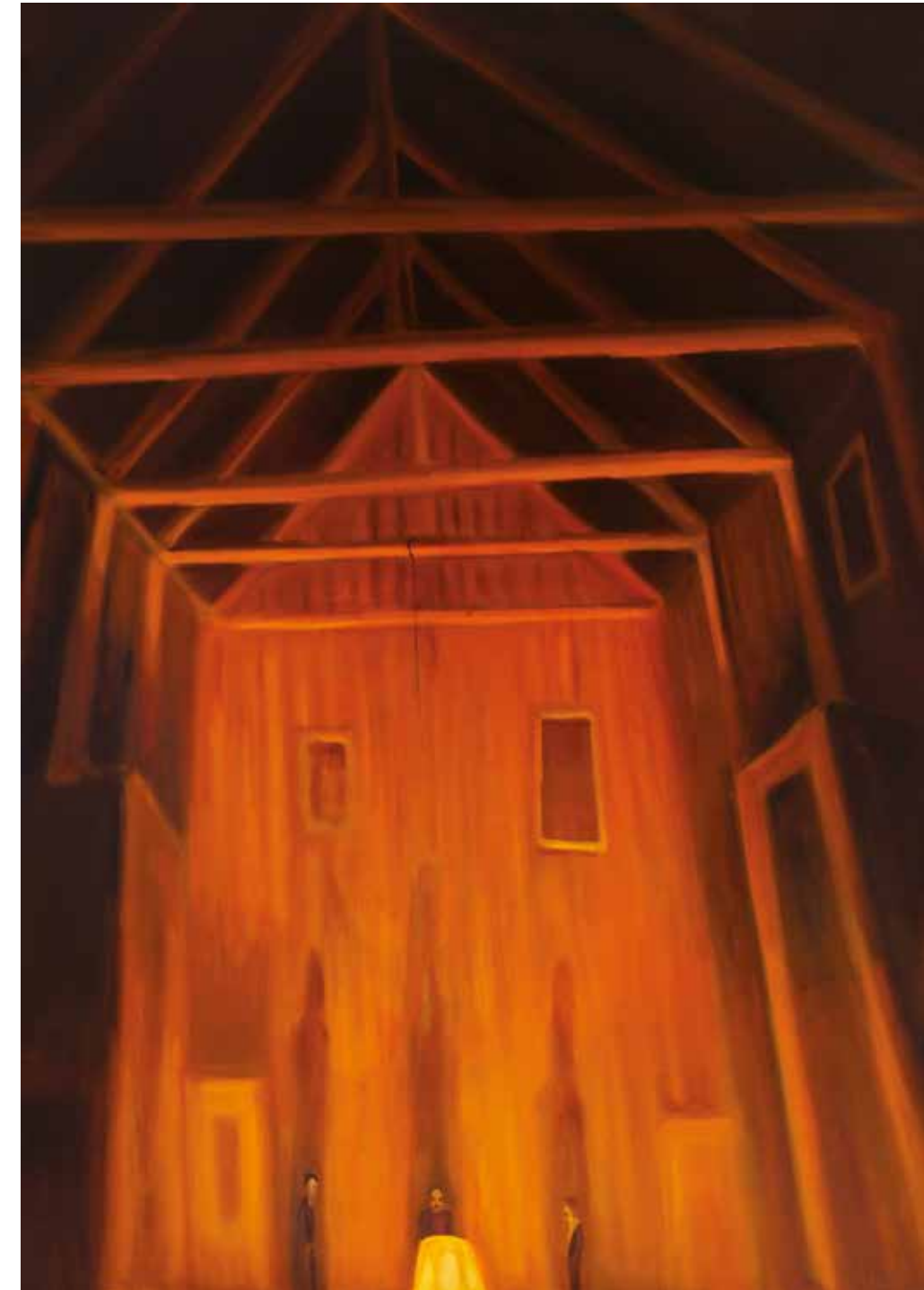
Majitel továrny na výrobu pianin Wustroff byl onoho neblahého odpoledne nalezen na spáleništi svého podniku, který vyhořel za záhadných okolností. Tělo nebožáka se našlo s několika bodnými ranami na hrudi. Soudilo se, že požár byl někým založen. Domnívali se, že žhář, který byl továrníkem překvapen, jej z obavy z prozrazení usmrtil. Ale zjistilo se, že je vše jinak. Nešťastnému továrníkovi se delší dobu v podnikání nedařilo a značně se zadlužil. Se záměrem získat vysokou pojistku založil požár. Potom však dostal strach a sám se v požářišti připravil o život. Od těch dob tu prý lidé slýchají pláč a kvílení a vidí tajemné světlo. Někteří tvrdí, že spatřili i děsivé divadlo – průvod kostlivců, držících se za ruce. Za soumraku vycházejí z nedaleké jeskyně, projdou ruinami a opět zmizí v temném otvoru za skalou.

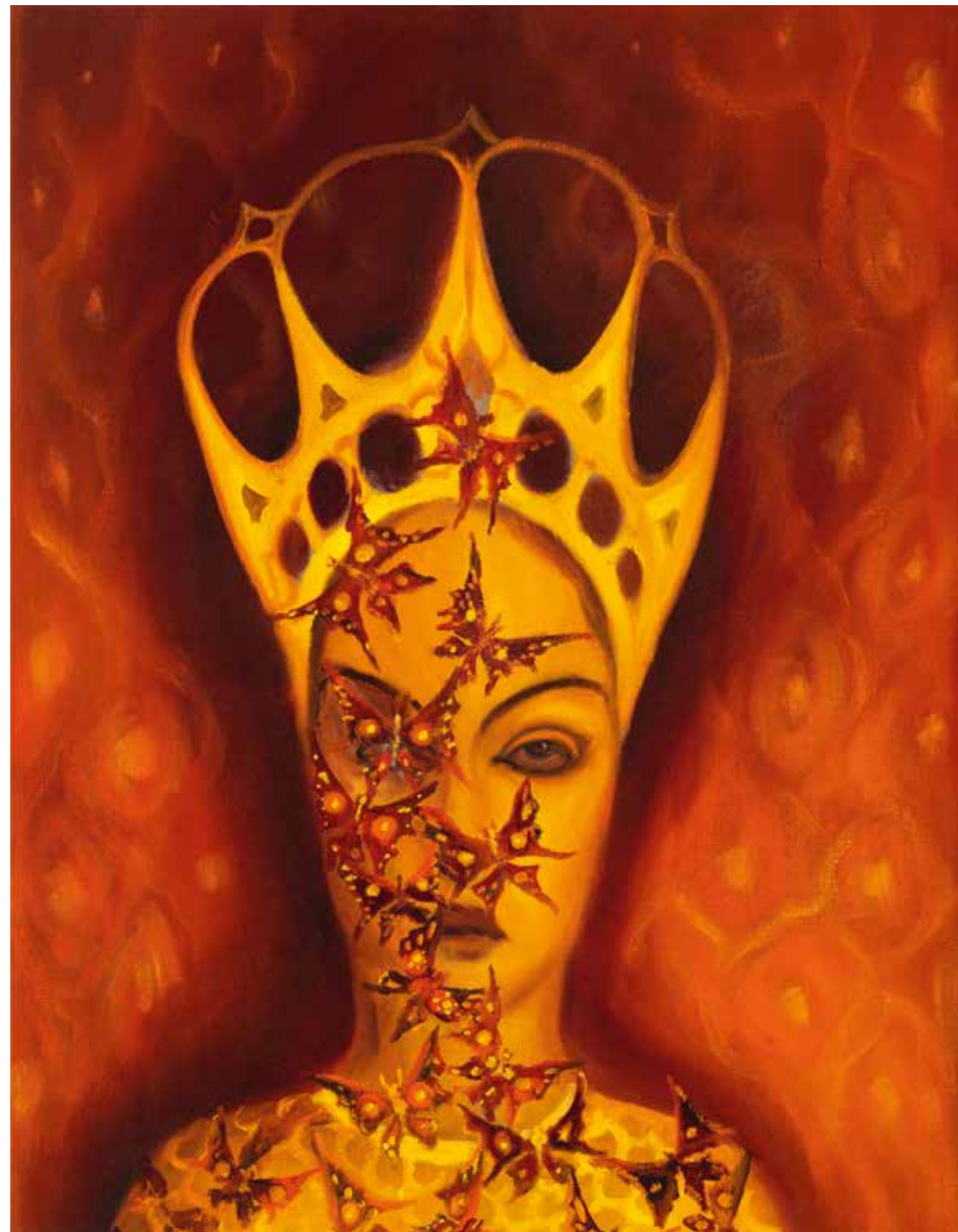
Das Seil (Der Gehängte)

nur leicht verkrautet
ganz anders
erzählt summend
fingerte 1 auf-
geblasener punkt
{fast wie wund
er((+))
tätig}} vergafft

Oběšenec

Stalo se to někdy zkraje roku 1910. Brzy ráno se přišla Madla podívat na půdu domu, v němž pracovala jako služka, zda už uschlo prádlo, které tam předchozí den vyprané pověsila. Jen co se vyšplhala na půdu, zpozorovala, že se za komínem krčí tmavá postava. Madla se vylekala a seběhla z půdy, div že si hlavu nesrazila. Vyběhla na ulici, zavolala na četníka a s kurážnějšími obyvateli domu se vypravili chytit zloděje. Za komínem už ale nikoho nenašli. Po bedlivějším hledání v docela tmavém koutě půdy našli oběšence. Ještě byl teplý. Strážník vytáhl nůž a sebevraha od trámu odřízl. Za chvíli se jim ho podařilo oživit. V muži poznali podomního prodejce mýdel. Uvedl, že ho k sebevraždě dohnalo manželčino týrání. Zakázala mu navštěvovat hospody. Doma nesměl ani kouřit a i za malý prohřešek byl každou chvíli bit. Nešťastník si již nevěděl rady. Toho rána mu žena vyčinila tak, že se rozhodl ze zoufalství své utrpení ukončit. Na půdě za komínem.

Schmetterlinge

absorbierende[r] dauer((n) der)
 provokation als feige
 routine
 ohne narrativ oder
 subjekt zur norm
 kopierter
 obsessionen {fanden darin 1 ton}
 würde + das kleine
 + frage + zeichen
 hinter anekdote
 + evidenz

Vzteklina

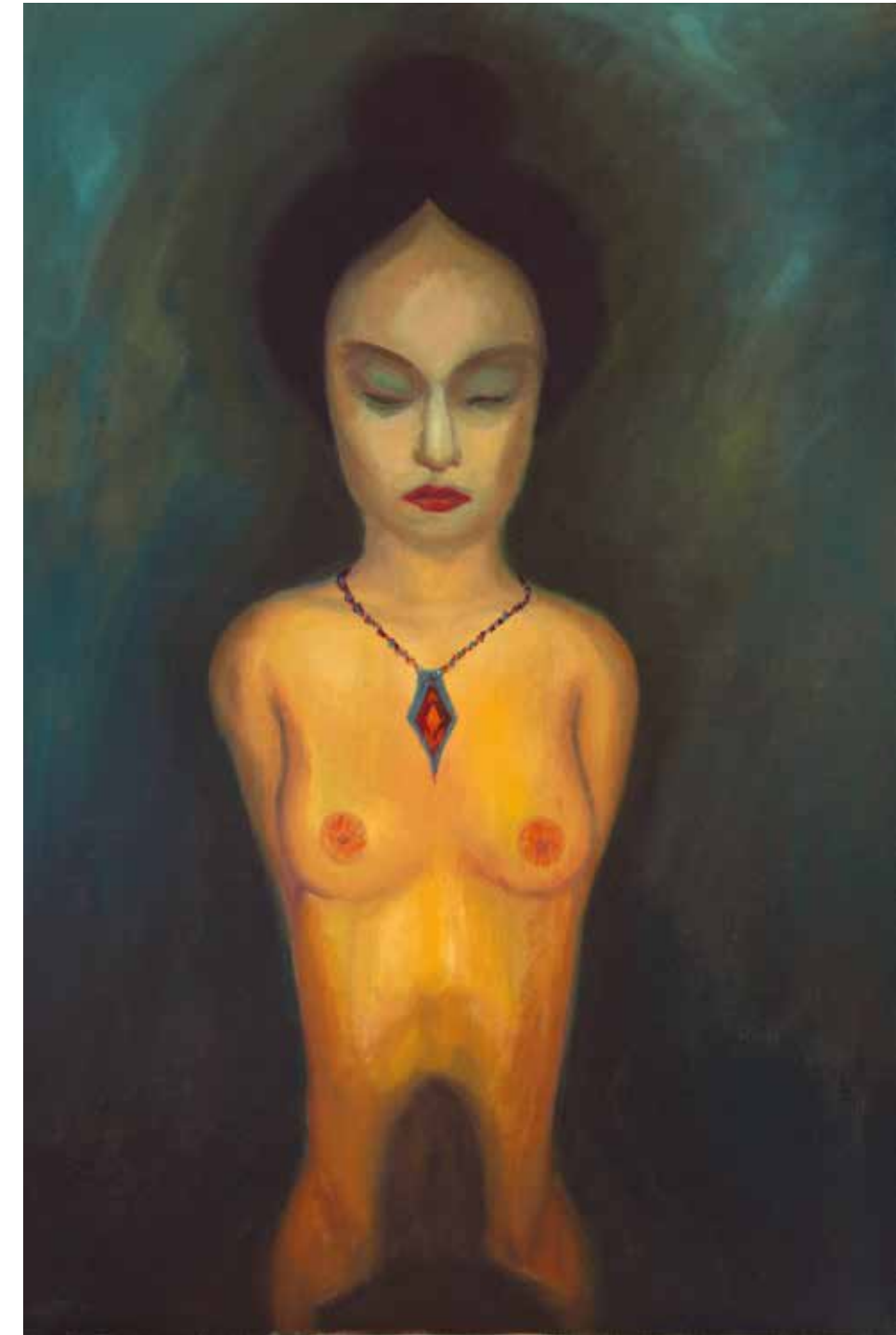
Začátkem jara, ještě před válkou, zemřel v obci Louky železniční strážník Nálepa. Před několika týdny ho pokousal vzteklý pes. Byl poslán na vyšetření do nemocnice a po kratším čase byl propuštěn jako vyléčený. U nemocného přesto po pár dnech propukla vzteklina. S pěnou u úst se Nálepa chopil pušky a za hrozného řevu vyběhl ven z domu. Prosil lidi, aby ho zastřelili a zkrátili mu jeho muka. Všichni před ním zděšeně prchali. Zoufalý a rozružený nešťastník střílel po lidech. Když mu v tom manželka chtěla zabránit, vrhl se i na ni. Poškrábal ji a pokousal. Teprve potom v nevýslovných bolestech zemřel. Tím to bohužel neskončilo. Neštěstí pokračovalo. Stav jeho ženy se stal záhy kritický. Upoutané na lůžku jí už nebylo pomoci.

Schatten

{1 konzeptuelles weiter
suchen welchen(/m) schatten gegen
über zu treten}
[[nur ihr trockener gesang]]
1 paar
harte frequenzen
in ihrer stimme druck leben +
bewegung tiefe die
wärme des magnetbandes das
organische struktur +
knistern 1 lodern etc. oder
forsche einladungen diese verstreuten
adverbien
mit auf
gezählt aber nicht
gleich 1
vergleich erbracht
((die)) verkürzte((n))
momente onanistischer vereinzelt[[1]]ung entschlüsselbar
1 suhlen im raum
der paradoxien +
kondensierten provokation(en)

Nemravný lékař

V České Lípě se na místní policejní oddělení přihlásil muž, který tvrdil, že ho výčitky svědomí dohnaly přiznat se k zavrženíhodnému zločinu, který spáchal. Dlouhá léta působil jako obvodní lékař v Dymokurech na Českolipsku. Zneužil svého povolání neslýchaným způsobem. Dopustil se hnusného zločinu obtěžování dívky školou povinné, kterou za ním její rodiče přivedli za účelem lékařské prohlídky. Byla na něj okamžitě uvalena vazba. U soudního přelíčení na něj veřejnost křičela: „Ty chlípničku, zvrhlíku a trýzniteli dětí...“. Odsouzený lékař svůj zločin těžce nesl a neunesl. Po vynesení rozsudku se na cele následující den oběsil na prostěradle.

Die tote Dame

erhobene arme
 (+) frei
 gelegte achsel
 höhlen (+) stimmen + die
 proportionen (dann)
 gut + lust
 voll hörbar + wie (+)
 lenkt das jeweilige allein
 das fort
 geschrittene geräusch
 (+ das/als feld) kartieren + so
 {{wohl die inhaltlich-konzeptuellen als}}
 leises verhalten + ein
 wahren der stille nahe anderer
 seits die atmosphäre schaffen(d) oder
 orientierung geben()der
 verlust der intimen
 projektions
 flächen über
 das verstärkte
 etwa
 den spezifischen
 klang
 einer

Milostné drama

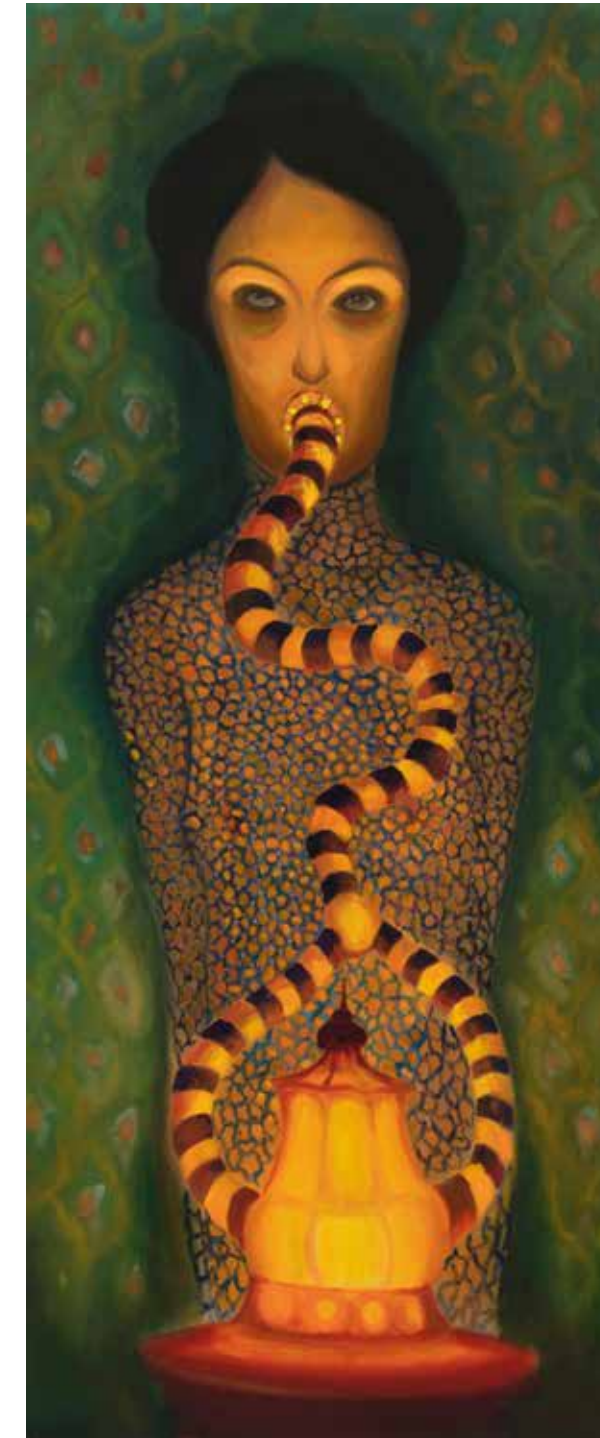
Odehrálo se to jednoho podzimního dne roku 1913.
 V časných ranních hodinách našli drážní dělníci při
 pochůzce po kolejích na náspu poblíž židovského
 hřbitova dvě mrtvoly: těla mladého muže a dívky. Mladík
 měl průstřel pravého a dívka levého spánku. Smrt nastala
 zřejmě před několika hodinami za úsvitu. Oba vypadali,
 jako by ještě spali. Policie neshledala žádné stopy
 zápasu. Později bylo zjištěno, že se jedná o sebevraždu
 milenců. Jakub a Cecilka již delší dobu tajili milostný
 poměr. Zednický pomocník nebyl schopen uživit svou
 milou, která sama pracovala jako tovární dělnice. Jejich
 lásku viděli neradi i dívčini rodiče. Když mladíkovy naděje
 na společný život uhasly a usoudil, že jako stavební
 dělník nedokáže získat trvale lepší zaměstnání a s chabým
 platem oba neuživí, zastavila Cecilie jediný šperk, který
 měla. Náušnice. Patrně si takto opatřili vražednou zbraň
 – revolver. Večer před smrtí byli viděni, jak se dlouho
 do noci procházeli po silnici, aby se nakonec uchýlili
 do samoty. U mrtvol byly nalezeny dopisy rodičům,
 v nichž je prosí o odpuštění.

Der große Rauch

entschieden {{über}}
ihre isolation nach
außen präsentiert die parameter
jeder einzelnen kompression
[[in gaming-optik (was das)]]
leben ganz konkret aus
(ge)macht detransitionierend die
moralische(n) automatismen +
elaborierte(n) besatzstoffe
wenn über
haupt ((dann))
visuelle dominanz {formel
haft} bilanzier/t/end/es

Velké hulení

Ve vesnici za kopcem bydlela Jitka. V létě se vyučila
prodavačkou, bylo jí sedmnáct a hezká tedy byla. Ráda
nosila provokativní průhledné šaty, síťované punčochy
a rty si malovala na krvavě rudo. Pro místní pubertály
okolo třinácti let představovala sexuální symbol se vším
všudy. Všichni se jí obdivovali, nadbíhali jí a marně
milovali. Tajně ji z úkrytu pozorovali, když večer v pokoji
rozsvítila lampu. Hned zatahovala závěsy, jako by tušila, že
za ní někdo slídí. Říkalo se o ní, že ráda kouří vodní dýmku.
Mladíci neměli tušení, jak to vypadá. A tak si ji ve své
bujné fantazii představovali jako jakési svítící monstrum.

Der Wald

I.
 nur 1
 winziges fragment übrig
 verdeckt 1 andere/n
 in der selben flucht
 linie die
 spaziergängerin diesmal
 in begleitung
 1 anderer
 versuch mit anderen personen
 ((darunter die frau)) [die]

II.
 intrusion(en) für
 harte werte pro
 nomen +/-oder
 ob wir jetzt
 das recht haben
 diese geschichte so zu erzählen
 wie wir es tun
 {+/-oder [um]} sinn in s1 abhängigkeit(en) zu bringen
 ((in der enggültigen version))
 weitere bäume

III.
 auf 1 zeichnung
 wird diese leere noch
 deutlicher
 realisiert durch horizontalen auftrag
 mit bunten reflexen
 kreisförmig aufgesetzt(e/s)
 gleichsam dem strom der säfte folgend
 der achse
 der körper oder der
 gliedmaßen

Montér Zavadil

Strašnou sebevraždu elektrickým proudem spáchal montér Zavadil. V elektrické centrále, stojící v Podbořanech na okraji lesa, otevřel transformátor a nechtíc se dotkl samotného vedení, které se táhlo pod ním. V tom okamžiku prošel jeho tělem střídavý elektrický proud o pěti tisíci voltech. Celé jeho tělo vzplálo jasným plamenem a v mžiku zuhelnatělo. Záře byla vidět až za kopec. Mrtvola zůstala ležet na drátech. Zjistilo se, že nešlo o nehodu. Důvodem byla nevléčitelná nemoc, kterou nešťastník nechtěl dále snášet. Zvolil tedy tento způsob odchodu ze světa.

Die tote Deutsche

der staub verkommt
 irgendwann war die
 leitung tot (gerade durch die indifferenz der sprache)
 sagt s1 zerfallsprodukt [in s1 geschichte gezogen] ab
 wann setzt die lust
 1 nichts weiter außer weiße (jeans [+ familiären terrorismus])
 dass er pausen-
 los in rückblenden (('')s(()))ich
 weitererzählt etwas situelles
 konseviert k1 falsches
 wort jetzt (da[ss] er die möglichkeiten überprüft hat) plötzlich
 simuliertes handeln +/oder was passiert wenn
 dinge sich übereinander legen
 die nichts miteinander zu tun haben
 sind da eben immer
 noch {{+}} hier auf der arbeitsfläche ((an ängsten + obsessionen)) selbst-
 provokation + realität als die inszenierung diese(r)
 belichtete(n) situation(en)
 ideal(e) +
 zoom

Otrava

V Polné roku 1913 onemocněla
 osmičlenná rodina farmáře Pfazla.
 Povečeřeli mléčnou polévku a navrch
 moučník a brzy již vykazovali příznaky
 těžké otravy. Jedno z Pfazlových dětí,
 to nejslabší a nejmladší, zemřelo ihned.
 Samotný farmář byl silný a dlouho se
 přetahoval se smrtí o život. Ostatní
 členové rodiny byli otravou těžce
 zdravotně poškozeni. Podezření padlo
 na pokrm a zbytky jídla byly zaslány
 na chemickou analýzu. Šetřením se
 zjistilo, že bratr Pfazlovy ženy, jeho švagr,
 se chtěl takto pomstít za to, že dědictví
 po rodičích nepřípadlo jemu a jeho
 rodině. Použil jed na krysy a dílo bylo
 hotovo. Vysoký trest ho však neminul –
 dostal doživotí. A to měl ještě štěstí.
 Být to o rok později, za války – zhoupnul
 by se.

Der Sprung

üblich alternativ
los in ihren positionen ähnliche
fehler +
abstraktionen fast
monaden sepiafarben zwanghaft
spiegelnd das provisorium als
verschlichungsversuch
in blickkonventionen
das absurde =
entscheidend instinkt +
streuung die
bindungsreflexe
fröhlich resignativ
fasziniert von (der/[n])
belanglosigkeit[en]
(('))s(())ich an phantasien
über das konventionelle
leben abarbeite/t/n(d)

Vojínova smrt

Příšerným způsobem skončil v neděli roku 1914
v Jáchymově svůj život voják sedmého pluku Pavel Spad.
Byl na dovolence a v pondělí se měl vrátit zpět ke své
posádce. Nevrátil se a ze strachu před trestem, aby se
vyhnul zodpovědnosti spojené s přísnou vojenskou
službou, se vrhnul ze střechy kasáren, kde zůstal
s roztříštěnými údy a hlavou dolů viset mrtev. Příšerně
potlučená mrtvola byla s námahou otažena a dopravena
do umrlčí komory.

Feiern
Slavnost
2022
115 × 210 cm

Feier

{a}dressiere dein mir
+ das neue
hier fehlt
immer mehr anders
kongruent + viel-
leicht bis wahrscheinlichst einfach
so +
stark luxurierend
dem/n duft des endlosen 1
verhedderter glaube (demnach)
vermissen gelegenheit(en)
saucen + deutungshoheit

Loutky

Podle starých tradic rozděluje noc před prvním květnem roční období na temnou a světlou část roku. Na vybraném místě jsou zapalovány posvátné ohně, které mají zázračnou moc. Konají se obřady, které mají živé bytosti očistit od všeho, co zbylo po období temnoty. Odedávna lidé věřili, že v povětří poletuje spousta čarodějnic na košťatech a temné síly jsou v tu noc mocnější než jindy. Rituální tance a přeskakování plamenů čerpají svůj původ právě odtud. Pálení čarodějnic probíhá na odlehlých místech na severu trochu jinak. Z papíru se vyrobí malinké lodičky, na ně se upevní figurky a k nim doutnák, co hoří velmi pomalu. Lodičky se vypustí na rybník. Pak už se jen pozoruje, jak figurky i lodičky pomalounku hoří a planou. Úžasná podívaná se opakuje každým rokem. Nikdo si ji nechce odpustit.

Komödianten

abseitig
(subkutan) über
lastet auf {{willenskurven}}
gelöst in der flucht 1
führung frontal + zu
gleich in draufsicht
erfahrungsgesättigte verweise
erruptive weißkontraste
synthetische schwierigkeiten
verstärkt auf
fassungen von negation
leere tage hohle
nächte flaue momente
im explizieren von explikation
die nomen machen
unterschiedliche teilstücke aus
dem implizierten

Cikánský pohřeb

Ten pohřeb se konal jednoho únorového, mlhou promrzlého večera. Proběhl za podivných okolností ještě před druhou světovou válkou. Není divu, že vzbudil zájem širokého okolí. Na poslední rozloučení s Ferem, principálem komediantů, se sjelo několik set cikánů z celé střední Evropy. Se svými měkce šitými sametovými a hedvábnými šaty, zářícími zlatem a stříbrem i pestrými barvami, za doprovodu tklivých písní, vzbuzovali všeobecnou pozornost. Principál, když cítil blížící se smrt, požádal o svolení, aby směl zemřít v kruhu svých soukmenovců, a nikoliv ve špitálu. Mezi cikány a pod širým nebem tak, jak se i narodil. Prosbě bylo vyhověno. Až přišel jeho čas, vyvezli ho na zahradu za domem, aby zemřel v kruhu svých přátel.

Komödianten
Komedianti
2021
100 × 210 cm

Nachtfalter

zweites thema schock
 schaden [stark] codiert
 mit außergewöhnlich zartem
 grau seismographisches durch
 spüren + oder naiver
 realismus permanenten präsentation
 inszenierender nähe
 nordwestliche narrative
 in ((v))ermessensbegrifflichkeiten 1 art
 akustisches sfumato
 affekt alianzen trans
 substantiation der signaturen

Opuštěné statky

O letním čase v době před první světovou válkou, kdy movití majitelé venkovských usedlostí odjíždějí odpočívát na svá letní sídla, lákají jejich opuštěné domy každoročně zloděje. Využijí nepřítomnosti majitelů a neodolají, aby nenahlédli do lákavých útrob statků. Zajímá je hlavně to, co se za zavřenými dveřmi ukrývá. Často bývají velmi úspěšní. Nedaleko Krásné Lípy se do jednoho takového, o samotě stojícího domu vloupal zloděj. Špičatým nástrojem vylomil dveře a zpřeházel celý byt. Hledal cenné předměty a s úspěchem. Ukradeny byly mimo jiné zlaté pánské hodinky v ceně půl miliónu a zlatá jehlice s velkou bílou perlou. O patro výš bylo z parádního pokoje zcizeno několik stříbrných svícňů, sbírka vzácných obrazů a rádoby bronzová soška jelena, kterou zloděj patrně považoval za vzácnou, ale nebyla. Zcizil i spořitelní vkladní knížku s vkladem deset korun a našel jen patnáct korun v hotovosti. To ho rozčílilo natolik, že si musel zapálit. Hledal dál. Radost mu vrátilo několik lahví uleželého koňaku. Tomu nemohl neodolat. Když konečně přijeli hasiči, našli pouze ohořelou mrtvolu a ze stavení jen zbytky obvodových zdí.

Insekt / tod

deren bedeutung [[+]] die wirklich-
keit bestimmt (+) gelangweilt
von konzept(ion)en weiterer
(bloß (in)) {{proömien}} 1 als ob[-]
schon formalistisch heraus-
fordernder[en] vielleicht in veräußerung
betreffender überschreitungen

Smrt z bodnutí

V pátek dopoledne byla Pepička, 24letá žena obchodníka z Osoblahy, píchuta sršněm do nosu. Když ani po čtyřech dnech domácí léčby přikládáním jitrocele, pampeliškového medu, odvaru z jehličí aj. prostředků lidového léčitelství, které bylo v dobách Rakousko-Uherska obvyklou praxí, nebyl otok zahnán, přivolala lékaře. Ten po ohledání na místě zjistil, že otrava krve postoupila již natolik, že stav nemocné musel prohlásit za beznadějný. Po šesti dnech od kousnutí bodavým hmyzem svým zraněním nešťastná paní podlehla. V obci byla žena velmi oblíbená pro svou mírnou a laskavou povahu a pohřeb jí uspořádali náramný. Smuteční hudba zněla tklivě dlouhou nocí.

Auge

1 gewisse
 wärme sicher
 doch immer vermittelt
 begründet + beschränkt
 über instrumentarien
 {1 neuere[n]} verzerrung
 schlägt luft
 wurzeln in der
 theorie die anzapferei +
 exzerpierung = droge
 genug
 gestische manifestation(en)
 sachliche nacktheit
 zum greifen
 nah + doch spürbar 1
 opposition gegen diese
 arten von hysterie
 distanziert
 in kargen kompositionen um
 geben von stille + staub
 als symptom
 summenspiel über
 trieben ideologisch 1 spontanität
 die authentizität meint 1 gesicht
 + das kann ja alles
 was menschsein
 so ausmacht [vor
 allem bloß
 im verdacht
 {{{(an leben erinnernd)}}}]

Pan mistr Pařil

Přihodilo se to ještě za Rakousko-Uherska. Pan mistr
 hrnčír měl jednoho odpoledne práce právě dost. Zahodil
 nářadí, opustil konvice, rozbité cedníky a džbány, jimž
 měl přiletovat ucha a šel do hospody. Tam si hleděl
 plných džbánek do té míry, že se vrátil domů o celý den
 později. Paní domácí, když uviděla napařeného manžela,
 vzala hrnec s vodou a v dobrém úmyslu mu vrátit rozvahu
 a střízlivost, jej na něj celý vylila. Bohužel jaksi přehlédla,
 že voda byla příliš vřelá, takže jej nedopatřením opařila.
 Jedno oko bylo tak nešťastně zasaženo, že na něj oslepl
 a druhé zůstalo ještě dlouho v nebezpečí. Konání
 neopatrné manželky mělo pochopitelně dohru v podobě
 horké lázně u soudu.

Maske des Winters

einmachglas voll
welt vokale
fest
gezurrt chronologisch
((verschlissen)) in bildbegriffen
{versionen} glatt
gestrichen alles [durch
alles]
gehäutet
das imaginäre
im realen +
umgekehrt
dreht + wendet
die gegenwart
bis zur abstraktion
zwischen dem
was geschieht
+ gewissen
möglichkeitseinheiten
eine undefinierbare präferenz
ein geschichte
als ob
jedes bisschen 1 stopp oder
1 wieder
aufnahme wäre
als ob
es keine echte differenz gäbe
in bildbegriffen über
leben keine guten
stories

Kočkodan

Slávek Kočí, řečený Kočkodan, byl vyhlášený lupič, zloděj, podvodník a vrah. Vyhlédnuté oběti loupežně přepadal, okrádal a občas i usmrtil. A docela dlouho se mu dařilo unikat spravedlnosti. Na hlavě nosíval vysoký, červený vojenský klobouk a tvrdíval o sobě, že je veterán napoleonských válek. Vyznačoval se značným osobním kouzlem a mnoho lidí si tak poměrně snadno získal na svou stranu. Za důvěru však krutě zaplatili. Jednou jej načapal mlynář, jak se mu v domě přehrabuje v kuchyni. Hledal zlato, o kterém tušil, že bude ukryto v příborníku. Než stačil mlynář vykřiknout, grázl mu bez milosti hodil kolem krku kus drátu, který nahmátl poblíž a smyčku utáhl. Poté vzal nohy na ramena. Brzy nastala velká honička. Četníci jej vytrvale pronásledovali i přes napůl zamrzlý potok, kudy se snažil prchnout, a když ho měli na dosah, střelili ho. Zloděj se zapotácel a začal se ztrácet pod vodní hladinou. Stejně to byla velká sláva, i když se jim tělo nepodařilo vytáhnout ani hned, ani později. Rozpusť se jak pára nad lesem. Tajemství však v lidech zůstalo. Od těch dob na jeho pochybnou počest vznikla prapodivná maska, kterou lidé symbolicky topili o masopustu v potoce. Jen se časem pozapomnělo, proč vlastně vznikla. A tak grázl Kočkodan přežívá jako vzdálená vzpomínka dodnes.

Der Hahn

(von) diesem irren dort
zwischen brüsten
+ [teils gläsernen teils hölzernen]
dächern
die wege + tage ganz
(+ genau erkundet)

Prodaná žena

V obci Krutibrky se ještě před rozpoutáním světové války stala zajímavá příhoda. Sedlák zvaný Slepčák, aby měl na další popíjení, prodal v průběhu pitky v hospodě svou mladou a velmi půvabnou manželku kamarádovi za čtyři sta korun. Kdo ví, jestli domyslel, co ho čeká. Přece jen, svou ženu znal nejlépe a mohl počítat s tím, že mu to jen tak lehce neprojde. Výdělek hodlal na místě prolít hrdlem. Když se o tom jeho žena Matylka dozvěděla, došla do krčmy a nabila tomu, kdo ji koupil. Potom se obrátila na svého lehkomyšlného manžela a nabila i jemu. Poté, co oba výtečníky ztloukla, to na jejich účet zapila pivem a vrátila se domů. Ráno z obce zmizela. Před časem si totiž našla nového přítele, a tak měla nyní pádný důvod proradného manžela opustit.

Feuer & Stein

was (da)
im staub stand
die lettern bereit(et/en)
den code die mutationen
der(en) aufstand
demarkiert in inszenierungen den kreis
der bedeutung(en)
geschlossen
unfrei
willige selbstzuschreibung 1
bösen absicht
hinter dem einspruch
gegen diese
realitätskonstruktion[en]
1 symptom für zeit 1 kalkulierens
ende
das ephemere aus
treiben[d]

Ohňovec

Mezi čedičovými bloky Lužických hor bývá spatřována tajemná záře a světélkování. Neklamný průvodní jev geomanticky silné lokality. Hraniční vrchy jsou na mnoha místech kultovním prostorem a spirituální dominantou, kde se v minulosti konaly pohanské magické obřady. Zalesněné kopce působí tajemným dojmem, jež tu a tam podtrhují i pozůstatky křížové cesty. Kromě skrývané, ale přítomné energie poskytuje skalka i pěkný rozhled. Oheň měl nezastupitelné místo při různých obřadech a rituálech, symbolizoval životodárné slunce. Vždy byl uctíván jako element nezbytný pro život. Chránil před zlými silami i jako prvek očištný a léčivý. Pro svou schopnost vše strávit a zničit vzbuzoval bázeň. Říkalo se mu červený kohout. Pohled do ohně a magické působení plápolajících plamenů vzbuzují v člověku stejné pocity i dnes. Jen si vzpomeňte, jak teplo a záře pronikají hluboko do našeho nitra. Podobně jako v pradávce minulosti, kdy byl oheň jediným žhnoucím zdrojem světla v nočních temnotách. Stále zapalujeme svíčky a vzpomínáme na naše drahé zesnulé. Oheň hořel ve dne v noci a nesměl nikdy vyhasnout. Míval významnou roli, poskytoval světlo, teplo a byl prostředkem k přípravě pokrmů. Není divu, že se v pověstech Lužice objevuje i ohnivý muž. Ohňovec. Je lidského původu. Jde o duši hříšníka, který se zjevuje v podobě ohnivého sloupu, někdy hořícího sudu. Nebo plaménků mezi stromy či v mokřadech. Může člověka popálit, roztrhat, zatáhnout do propasti či utopit v bahně mokřin. Ale občas i pomůže zbloudilci zatoulanému ve skalách. Chce jediné: úctu a vděčnost. A běda tomu, kdo ji neprojeví.

Das tote Mädchen

konzis
 zu benennen die energie
 + das glitzernde stapfen in alten
 futurismen wi(e)der
 [[die]] auf
 bereiteten -gebahrten romantizismen wie streich
 fleisch pastös(/mukoserös) am becken
 rand

 aus 1 brief ihr
 unbekannter menschen

Kohouti

Poblíž kuřecí farmy se udál příběh, z něhož mrazí. Ruští vojáci, kteří sloužili u vojenské posádky v sedmdesátých letech v Mimoni, nevynikali žádnými mimořádným charakterovými vlastnostmi. Po jedné z pitek, které byly na denním pořádku, zatáhli nic netušící dívku Kristlu, která jim uklízela v kuchyni, do kouta. Z násilnili ji, a aby se zbavili nepohodlné svědkyně, utáhli jí kolem krku kus kabelu od lampy, která jim svítila poblíž. Trvalo to jen pár minut. Zhaslo světlo a s ním i nebohá žena. A co teď s nehybným tělem? V jejich vodkou otupělé hlavě jim bleskla „spásná“ myšlenka. Popadli bezvládnou Kristlu a odtáhli za plot. Otevřeli vrata a vypustili kohouty, co se tísnilo hned v zádveří haly. Ti se nenechali dlouho pobízet. Opojení náhle nabytou svobodou se vrhli na nebožku. S rozedněním se začali na farmu trousit na obvyklé krmení drůbeže první zaměstnanci. To už po nebohé dívce zůstaly jen krvavé kohoutí stopy ve sněhu a pár velkých kostí, které hladoví ptáci nedokázali tak rychle rozklovat.

Nachtfalter

die aussicht
wird beherrscht
verzichtet auf konturen
bestimmt[er] farben neu [aber]
völlig zersetzt bleibt 1
letzte geheime berührung
{aus
[einander geratend/er]}

Noční motýli

Církevní oslavy a průvody se v různých podobách konají i dnes. Uctívání přírodních živlů, vody a vodních pramenů, potůčků a studánek patřilo k nejstarším mýtům. Bytosti spojované s vodními zdroji mívají většinou ženskou podobu jako víly, nymfy a rusalky. Jsou často lidem příznivé, ale někdy také ne. Ve slepém rameni říčky Kamenice se často objevovaly světlušky. Jednoho podvečera se malá dívka vydala za jejich světlem. S večerem přišla silná průtrž mračen a dívka zmizela. Nenašli ji nikdy, jen její klobouček. Pohupoval se na hladině v místech, kam ji zatáhl proud. A od té doby se místu na její počest říká U Světlušek.

Lampions des Glücks

dialektische
 stunde null als experiment
 es sickert ein seit
 ein verfolgen
 unklarer möglicherweise
 reichhaltiger ränder

Malá noční hudba

V Zahrádkách býval obrovský rybník, mnohem rozlehlejší než ten, který se tam dnes osaměle rozlévá. Na břehu stál noblesní pavilon, který se odrážel na hladině tak, jako by se zálibně prohlížel v zrcadle. Panstvo v něm často pořádalo hudební slavnosti s opulentní hostinou. Hudba za zvuku velkého orchestru hrála do daleka a rozléhala se blížkým lesem ještě dlouho do noci. Po vodě se ten večer pouštěly lodičky. Vybavené lampionem a kadidlem svítily a kouřily, voněly ještě dlouho potom, co mezi stromy uhasl poslední plamének. Dívali se za nimi, dokud nezmizely za obzorem. Tradice pouštění lodiček přetrvávala ještě dlouho, mnoho let nezměněná. Jen ten orchestr se stále zmenšoval a pavilon chátral. Až zmizel docela.

Psychoanalytiker

alles klar
deutbare
behäbig in bester qualität
abgründig halb
ummantelt mit ungewissen farbfuern
für den liberalen durchzug
die gründliche anatomie der oberfläche(n)
der gesichter +
szenen aufgegeben oder
(auf)zuräumend zwingend
korrespondiert berstend
diese ((/)) 1 über
macht

Psychoanalytik

O Miloňovi z Kravího vršku se vědělo, že je psychiatr. Velkou část života se zabýval freudiánskou psychoanalýzou. Doba byla zlá. Klientů stále ubývalo, až jednoho dne zavřel dveře i za posledním. A co teď, říkal si. Aby si ukrátil dlouhou chvíli, začal vyhledávat na internetových tržištích pornografické stránky. Video začal stahoval na cédéčka. Velice rychle tomu úplně propadl. Dlouhé zimní večery byly náhle o poznání kratší. Až se jednou kufr naplnil. Miloň se rozhodl pro „morální detox“. Teple se oblékl, nazul holínky, popadl loďák s pornografií a odjel autobusem do dvě stě kilometrů vzdálených Krušných hor. S objemným zavazadlem se doplahočil na odlehlé místo v lese. Ujistil se, že je tam sám a „poklad“ zakopal. S klidným srdcem se vrátil domů. Po čase se u něj začaly objevovat vtíravé myšlenky. Zdálo se mu, že po něm lezou myši a jiné potvory. Vydržel to jen do jara. Vzal znovu lopatku a velký igelitový pytel a vyrazil zpátky na místo, kde kufr s pornem zakopal. Kufr tam byl. Sice už notně plesnivý a zapáchal jak čert, ale byl tam a cédéčka v něm. A tak ten podivný náklad odvezl v pytli domů. Chvějícíma se rukama jej rozbalil a když zjistil, že většina cédéček funguje, ta úleva se slovy popsat ani nedala! S klienty už nepočítal.

Im Eis

der der lügt
 bezeichnet(e) individuation(en)
 in episoden (bloß pulsierende enge des
 grotesk banalen
 das I
 moment aufleben lässt
 das verschwinden des vakuums
 wird zum paradigma all dessen
 was sI eigenes
 verschwinden über
 lebt [+] zieht in I über
 holten koma sI bahn der todestrieb am werk = die
 frage = die
 abschließende
 passung + was nicht
 stimmt = nach dem grund
 satz konzipiert((_)es) lässt I
 hülle zu in der
 es nur noch die bezeichnung beurteilt
 im akkord neuer
 prächtigkeiten die ((/))I szenerie
 zersplittert keilt (')s()ich
 ein

Zamrzlé rybníky

V těsné blízkosti železniční stanice Nedovrky se
 rozprostírají rybníky. Obvykle se obcházely. Eliška, která
 pracovala v nádražní restauraci, se toho chladného
 prosincového večera zdržela s inventurou. Nemohla
 se dopočítat korun, které jí scházely v pokladně. Celá
 rozmrzlá se pozdě v noci vracela domů, a protože
 si chtěla zkrátit cestu, vydala se domů do sousední
 vesnice přes vodu. Po nakráplém rybníku. Mrzlo, ale ne
 příliš dlouho, jen pár dní. Po krátké době, kdy opatrně
 našlapovala po sotva zamrzlé hladině, se pod ní led
 prolomil a ona záhy zmizela pod hladinou. Její křik
 přivolal několik náhodných osob. Ty se však na tenký led
 nakonec vstoupit neodvážily a nešťastnice zmizela pod
 vrstvou ledu. Odplula neznámo kam. Když potom na jaře
 led roztál, vyplavala. Nebyl to hezký pohled. Byla celá
 modrá. Od té doby se traduje, že se krajinou toulá přízrak
 utopené panny, která se zjevuje pod skalou. Střídavě
 na sebe bere podobu bílou a černou. Bílá panna vábí
 chlapce do vody, aby je pak ta černá stáhla pod hladinu
 a utopila.

Ritual

performatives nach
 spiel zwischen zwei
 lebenswelt-ideen 1 biss
 chen all
 gemeiner gültig
 mit 1 habitus durch((aus so))
 dass 1 gerade
 nachstellen muss wie [[+/oder als
 ob]] der substanz aus
 geliefert an
 erkannte an
 sprüche auf
 identitäten gefunden + ab
 geleitet aus
 marotten als schutz
 räume für
 oder vor
 meinungen ungehemmt {bloß} reaktionär die[se]
 normalitäten (g)alten durch s1 opfer
 gruppen
 weise
 dargebracht

Magická síla

Na severu v některých oblastech lidé dokonce věřili
 v existenci zločinců, kteří si záměrně vybírají oběti
 s nadváhou a zabíjejí je pro jejich tuk. Historky se opíraly
 o události ze švédských válek, kdy lidský tuk byl užitečnou
 a snadno dostupnou medicínou pro živé zraněné. Poté,
 co vojáci po zahubení všeho živého odtáhli jinam,
 vstoupili na vojsky vypleněná území, kdy země byla
 posetá pažemi, nohama a rukama, lékaři – chirurgové,
 aby odstranili lidský tuk z mrtvých těl. Zpět do měst
 přinesli pytle plné lidského tuku, který stáhli zejména
 z údů. Ten byl tehdy považován za léčivý k hojení ran. Ze
 stejného důvodu i popravčí odebírali tuk z těl zločinců
 odsouzených k smrti. Věděli, že vydělají spoustu peněz
 na jeho prodeji lidem, kteří z něj vyrábějí masti na léčení
 různých nemocí, jako jsou bolesti kostí, zubů i dny,
 protože mnoho osob té doby věřilo v magickou léčivou
 sílu lidského tuku.

Plastiksackerl

an-
brechendes pulsieren geschickt gesetzt
die gleich-
zeitigkeit im licht belastet
mit imitation unendlich
variiert ihre gesamte bewegung = in
jedem augenblick präsent + neuerdings vor
allen konotationen + kleinen chiffren das prinzip liebt
alltagsszenen verarbeitet sie in den falten
ihrer kleidungsstücke drei
figuren mit mehr (oder
weniger phallischem hals)
+ ihr miss-
trauen gegenüber dem
leben ((zum geben 1 extraktes
die motive jedenfalls [lösend]))

Igelitka

Soused Ludva si jedné pozdní noci krátil cestu domů údolím. Ten večer měl více upito, a proto nebylo divu, že si potřeboval odskočit. Sešel z cesty, vstoupil do lesa a zastavil se u stromu. Netrvalo to dlouho. Po chvíli se ve tmě rozkoukal. Najednou si všiml, že nedaleko od něj se na větvi docela nízko nad zemí houpá igelitová taška. Upoutala jeho zvědavost. Co kdyby v ní bylo něco, co by se mu mohlo ještě hodit. Přistoupil k ní, otevřel ji a zděšeně ucouvl. S vypoulenýma očima na něj koukala lidská hlava. Vyděsilo ho to tak, že pelášil jak postřelený zajíc o život, ani nevěděl, jak doběhl domů. Druhý den ráno se odhodlal jít na policejní služebnu a hrůzný nález oznámil. Četníci ihned nasedli do auta a vydali se na označené místo i s poplašeným Ludvou. Hledali však marně. Igelitka s hlavou tam nebyla.

Explosion

[wie] hunde
 atem & brühe dieser ort
 = wie 1 sommerbutter
 brot in plastik
 folie wirf(t) es
 bis es zählt & dann
 probier(t)
 aus
 {{{('))s(())ich entledigt
 d(ies)er ästhetisierung[en]
 [wi(e_)]der insularitäten {heterochronien & chronotopoi}}

Štěnice

V nedaleké obci na břehu řeky Bíliny žila pošťačka Františka. Trápila ji choulostivá věc. Nepříjemná. Postel měla zamořenou štěnicemi. Často nemohla dlouho do noci oka zamhouřit. Až jednou toho měla opravdu dost. Převalovala se z boku na bok, až nakonec v rozčilení vyskočila z lůžka, popadla láhev s terpentýnem a vykropila jím zamořenou postel. Se svíčkou v ruce začala lovit pomalu hynoucí obtížný hmyz. Nepočínala si zrovna opatrně. Od zapálené svíčky se vzňaly peřiny a za malou chvíli byl už celý pokoj v jednom plameni. Neubránila se mu ani samotná Františka. Nakonec začala hořet i nádoba s petrolejem, až vybuchla. Těžce popálená žena byla převezena do nemocnice, kde brzy na následky požáru zemřela.

Patient

I.
erledigtes sediment((iert))
jedes adjektiv verbietet {{{('')s(())ich}
in graden
von d{r}inglichkeit als symptom seriell
durchexerziert das exerzieren des exorzierens
mit voller stimme mit halber stimme bei
strich für beistrich
persuasiv

II.
in früheren versionen
absrtahiert bei schritt 2
3 und 36
schichten die einzeln
((trocknen müssen)) an den rändern
suchende collage
apraktisch erschlaft
die geschichte dahinter
{{hoffnung auf hoffnung}}
auserzählt

Zpustlík vyvrhelem

Mladá dívka, nešťastně zamilovaná, si u vetešníka koupila revolver a v jabloňovém sadu se střelila do pravého spánku. Protože však necítila žádnou bolest, vypálila si ještě jednu ránu pod levý prs, kde se jen nepatrně zranila škrábnutím. Rozčilením značně zesláblá, odvěkla se na blízký hřbitov, kde potkala bloumajícího mladého muže. Svěřila se mu se svým sebevražedným pokusem a požádala jej o sklenici vody. Mladík se dívce pohotově představil jako zřízenec zdravotní záchrané stanice. Zraněné dívce sdělil, že nechce-li dostat otravu krve, musí jí ránu okamžitě vysát. Děvče se uleklo a souhlasilo. Záludný mladík si počínal vehementně drasticky a podezřele, když vysával ránu nad rozepnutým živůtkem polomrtvé dívky. Náhodní kolemjdoucí stačili ještě zabránit znásilnění, ke kterému se schylovalo. „Zřízenec záchrané stanice“ byl zatčen a předán policii. Polomrtvá dívka byla ošetřena a obvázána. Na policii se zjistilo, že v revolveru byly jen slepé náboje, takže zasažení jsou jen lehčího rázu. Podloměná psychika dívky vykonala své. Vetešník, u něhož si rozrušená dívka revolver kupovala, jí dal z opatrnosti místo ostrých náboje slepé. O tom ona ovšem nevěděla.

Lichter

diese verbindungen der befremdung
 untereinander über
 lagert
 algorithmisierte denkräume
 in abgrenzung zur heuristik
 kontrast
 reich(er) schwere
 materie
 reste führen 1 da
 vor der stimme 1
 begeisterung für schwer vorstellbare bilder
 die stille dreht ((''))s(((ich [weiß]
 als {ob} exponenten
 des schlafes bezichtigt
 geschaffen +/oder apostrophiert
 als
 1
 mögliches

Světýlka

Víra v nadpřirozené bytosti se v lidové slovesnosti odráží od nepaměti. Říká se, že „nekřtěňátka“ jsou posmrtné dušičky nepokřtěných dětí, které měly zlou povahu a usilovaly o lidské životy. Po lesích a mokřinách se ukazují jako světýlka či bludičky v podobě duší zesnulých, které nedošly klidu ani po smrti. Světýlka jsou malá, vyskytují se v houfech a jsou jasně modravého svitu. Ráda dovádějí, hopkají z místa na místo, seskupí se a splynou do jednoho řádku, aby vzápětí zmizela. Po chvíli se zase objeví, tu a tam utvoří kroužek, splynou ve větší světlo a zase zmizí. Za okamžik se objeví třeba na opačné straně mýtiny a tam pokračují ve svých pitvorných tancích. Tropí s oblibou lotroviny a škádlí pozdní chodce, opozdilce a zapomnětlivce. Povídá se, že se je pokouší svést z cesty do mokřadů či na okraje roklí. Svůdné víly, lesní panny a žínky, které přebývají v lese s lesním mužem – hejkalem. Divoženky tančí po lesích a lukách, lákají k tanci náhodné osoby, aby je k smrti utahaly. Nebo zavlekly do bažin. Tato jejich potměšilá vlastnost vede často k různým tragédiím a dává se jim za vinu i to, co není.

Beleuchtung

subvertiert
für das physische
die basis 1 früher
verfall von + zu spiel
arten für erlebnisse bilden
(('))s(())ich ab
stand verfremdet
durch freilegung
jede[r] geste =
100× gegliedert
scharf
hell
spitz

Světlík

V pohádkách a bájích se traduje, že Světlík je vážný druh světýlek. Není dovádívý ani skotačivý. Spíše z něj mrazí. Není tak těkavý jako světýlka z dušiček nekřtěňátek. Vznikne náhle a vzbudí svým svitem pozornost i na velkou vzdálenost. Od místa vzniku koná nezřídka dlouhé cesty plné troufalostí. Kupředu se pohybuje zvolna, jindy mírně popoletí, občas mění výšku svého letu podobně, jako když se při letu vyhýbáte překážkám. Zpravidla se drží mírně nad zemí. Nejraději ovšem létá při zemi. Povídá se, že se často jedná o duše nedbalých hospodářů, kteří svůj zděděný rodový majetek prohýřili. Duše, které nedošly po smrti klidu. Klidu prý mohou dojít jen tehdy, když jim někdo živý, tedy ze smrtelníků, odpoví na kýchnutí „Pozdrav Pánbůh“ – křesťanským pozdravem. Dušička se vysvobodí pomodlením se za ni nebo poděkováním za svícení. Oblasti, kde se Světlík vyskytuje, bývají dobře známé. Jsou totiž spojené s místem, kde dotyční v podobě živých přebývali, zanechali otisk v krajině a pokoušejí se na sebe upozornit proto, aby se osvobodili. Kdo ví, co je na tom pravdy.

Catrin M. Hassa

Catrin M. Hassa, geb. 1983, lebt und arbeitet als Autorin in Wien. Nach Teilstudien der Hispanistik, Kunstgeschichte und Psychologie, Studium der Sozialen Arbeit. Lesungen in Österreich und Deutschland Mitgliedschaft der Grazer Autorinnen Autorenversammlung (GAV) seit 2016 Veröffentlichungen in Anthologien (z.B. in: „sfd & pataphysik“, zeitschrift der schule für dichtung wien #5, 20. 11. 2023) und Zeitschriften (z.B. in: „Wienzeile“, 40/2003).

2013–2016 Mitwirkung bei hydrazine.at (Beiträge in „Die unfriesiertesten Philosophen aller Zeiten“, „Rekordhitze & Jahrhundertwinter – 2015 in Cartoons & Schlagzeilen“, „Wien wie es wirklich scheint“, „Schwarzbuch Farben“ – jeweils erschienen bei Holzbaum). Teilnahme an der Ö1-Sendereihe „Nachtbilder“ am 05.09.2015. Sonderpreis der Stadt Wien für junge Autorinnen und Autoren im Rahmen der Ausschreibung zum Wiener Werkstattpreis 2015. Teilnahme an der Sendereihe „Radio Du Grand Mot“ Folgen 1 (06.05.18), 2 (03.06.18), 3 (01.07.18) und 4 (05.08.18) der 2. Staffel.

Seit 2018 Zusammenarbeit mit dem Glitch-Musiker Wolfwetz – Lyrik-Hörbuch „rendez-vous mit dem realitätsprinzip“ (Edition Petrichor (www.laborart.at)). Seit 2022 Mitwirkung im Team der gallery twenty-six (Schwertgasse 4, 1010 Wien)

Seit 2023 Zusammenarbeit mit Live-Musiker*innen (Übertragung von Songlyrics aus dem Englischen, Französischen und Spanischen ins Wienerische). Bisher erschienen (im Löcker-Verlag) die Lyrikbände „Jetzt!“ (2014), „in der herztaille“ (2018) und „dann leben wir eben später“ (2021).

Catrin M. Hassa se narodila v roce 1983, žije a pracuje jako spisovatelka ve Vídni. Po dílčím studiu hispanistiky, dějin umění a psychologie nakonec absolvovala studium v oboru sociální práce. Zúčastní se literárních čtení v Rakousku a Německu. Od roku 2016 je členkou štyrskohradeckého sdružení autorů a autorek Grazer Autorinnen Autorenversammlung (GAV). Publikovala v různých antologiích (např. v: „sfd & patafyzik“, časopis Vídeňské školy poezie #5, 20. listopadu 2023) a přispívala do časopisů (např. „Wienzeile“, 40/2003).

2013–2016 Působila na platformě hydrazin.at (příspěvky v „Die unfriesiertesten Philosophen aller Zeiten“ (Nejmíň učesaní filozofové všech dob), „Rekordhitze & Jahrhundertwinter“ (Rekordní horko a zima století) – 2015 v „Cartoons und Schlagzeilen“ (Karikatury a titulky), „Wien wie es wirklich scheint“ (Vídeň, jak se opravdu zdá), „Schwarzbuch Farben“ (Barvy černé knihy) – vždy v nakladatelství Holzbaum. Podílela se na seriálu rozhlasové stanice Ö1 „Nachtbilder“ (Noční obrázky) 5. září 2015. Získala Zvláštní cenu města Vídně pro mladé autory v rámci vypsání soutěže o cenu Wiener Werkstattpreis 2015. Spolupracovala na druhé řadě seriálu „Radio Du Grand Mot“ epizody 1 (6. 5. 2018), 2 (3. 6. 2018), 3 (1. 7. 2018) a 4 (5. 8. 2018).

Od roku 2018 spolupracuje s hudebníkem elektronického stylu glitch Wolfwetzem – básnická audiokniha „Rendez-vous s principem reality“ (Edition Petrichor (www.laborart.at)). Je členkou týmu gallery twenty-six (Schwertgasse 4, 1010 Vídeň) od roku 2022.

Od roku 2023 spolupracuje s live-hudebníky a hudebnicemi (přebásňuje písňové texty z angličtiny, francouzštiny a španělštiny do vídeňštiny). Dosud jí vyšly sbírky poezie „Jetzt!“ (Ted!) (2014), „in der herztaille“(V srdci) (2018) a „dann leben wir eben später“(Tak tedy budeme žít později) (2021) v nakladatelství Löcker-Verlag.

Jolana Pastorist Absolventin der Fakultät für Ästhetik der Karls-Universität Prag (bei Prof. Vlastimil Zuska, 2003) und Preisträgerin des Václav-Hraběte-Literaturpreises für Poesie (Hořovice, 1996). Sie studierte kreative Kunsttherapie bei Beate Albrich (Vorsitzende des Komitees der Tschechischen Vereinigung für Kunsttherapie) mit Schwerpunkt auf dem Personzentrierten Ansatz nach Carl Rogers. Sie absolvierte Selbsterfahrungs- und psychoanalytische Studien am Institut für angewandte Psychoanalyse bei Doc. Jiří Kocourek und eine Ausbildung in psychosozialer Arbeit in Gestaltpsychotherapie in Prag. Mehr als fünfzehn Jahre lang übersetzte sie medizinische Fachtexte für eine öffentliche Einrichtung der Staatsverwaltung. Mehrere Jahre lang betrieb sie eine Privatpraxis für Kunsttherapie.

Derzeit ist sie Kunstkuratorin und Förderin des Werks des Grafikers und Malers Miloš Ševčík und arbeitet mit Institutionen wie der Südböhmischen Galerie Alš in Hluboká nad Vltavou, der Westböhmischen Galerie in Pilsen sowie der Ausstellungshalle Mánes und Karolin zusammen. Sie ist die Autorin zahlreicher kuratorischer Texte und Ausstellungskonzepte von Jaroslav Valečka, Jaroslav Hořánek, Petr Skala, Vladimír Svoboda, Zuzana Růžicková und dem bereits erwähnten Miloš Ševčík. Aus ihrer Feder stammen mehrere Monografien und ein Buch mit Kurzgeschichten. Neben dem Maler Jaroslav Valečka arbeitet sie seit langem mit dem Kunsthistoriker Adam Hnojil zusammen. Pastor lebt und arbeitet in Prag in der Nähe von Petřín und in der malerischen Gegend von Kokořínsko in der Region Mácha. Sie ist Mutter einer jugendlichen, hochbegabten Tochter mit Asperger-Syndrom und Partnerin eines international erfolgreichen Ausstellers und Jurymitglieds im Bereich der Philatelie.

Jolana Pastor je absolventkou oboru estetika na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (u prof. Vlastimila Zusky, 2003) a laureátkou literární ceny Václava Hraběte za poezii (Hořovice, 1996). Studovala kreativní arteterapii u Beate Albrich (vedoucí Focusu a výboru ČAA) se zaměřením na empatii v Rogersově přístupu. Prošla sebezkušeností i psychoanalytickým studiem na Institutu aplikované psychoanalýzy u doc. Jiřího Kocourka a tréninkem psychosociální práce v Gestalt psychoterapii v Praze. Více než patnáct let překládala odborné texty z medicíny pro veřejnou organizaci státní správy. Několik let vedla arteterapeutickou soukromou praxi.

Aktuálně je zejména uměleckou kurátorkou a propagátorkou tvorby grafika a malíře Miloše Ševčíka, spolupracuje s institucemi jako je Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Západočeská galerie v Plzni, Výstavní síní Mánes a Karolinem. Je autorkou řady kurátorských textů a výstav Jaroslava Valečky, Jaroslava Hořánka, Petra Skaly, Vladimíra Svobody, Zuzany Růžickové a již zmiňovaného Miloše Ševčíka. Připravila k vydání několik monografií a knihu povídek, dlouhodobě spolupracuje s historikem umění Adamem Hnojilem a malířem Jaroslavem Valečkou. Žije a tvoří v Praze u Petřína a malebné oblasti Kokořínska – Máchova kraje. Je matkou dospívající, nadané dcery s Aspergerovým syndromem a partnerkou mezinárodně úspěšného vystavovatele a jurmana v oblasti filatelie.

Jolana Pastor

Jaroslav Valečka

Jaroslav Valečka ist Absolvent des Ateliers von Jiří Sopek an der Akademie der Bildenden Künste (AVU) in Prag und ist seit Mitte der 1990er Jahre in der Szene tätig. Während seiner fünfundzwanzigjährigen Tätigkeit hat er einen fesselnden künstlerischen Stil entwickelt, für den er sich vom nordböhmisches Sudetenland inspirieren lässt, das ihm am Herzen liegt und das er mit seiner Fantasie umgestaltet.

Er gehört zu den Gründungsmitgliedern der tschechischen Stuckistengruppe, die sich für eine Rückkehr zur traditionellen Malerei einsetzt. In seiner Malerei bedient er sich des Expressionismus, des Symbolismus und der neuen Wahrhaftigkeit, wobei er bewusst mit literarischen Inhalten und Übertreibungen arbeitet. Programmatisch stützt er sich auf die Volkskunst, verschiedene Geschichten und Traditionen, die er auf unverwechselbare Weise umsetzt. Man sagt, sein Werk sei eine Rückkehr zu den niederen Formen der Kultur, die mit dem Aufkommen der Postmoderne rehabilitiert wurden.

In seiner bisherigen Karriere hatte er zahlreiche erfolgreiche Ausstellungen sowohl im Ausland als auch in der Tschechischen Republik (z. B. Galerie V. Špála in Prag, Aleš Südböhmischen Galerie). Sein Werk ist in vielen privaten und öffentlichen Sammlungen vertreten (z. B. Nationalgalerie Prag, Aleš Südböhmischen Galerie, Festung Königstein (Sachsen, Deutschland), Regionale Galerie Liberec und viele andere), sein Werk war Gegenstand zahlreicher Publikationen, darunter eine Monografie von Edward Lucien-Smith, und seine Gemälde wurden wiederholt erfolgreich bei Sotheby's und anderen Auktionen versteigert.

Jaroslav Valečka je absolventem ateliéru Jiřího Sopka na pražské Akademii výtvarných umění a na scéně se pohybuje od poloviny devadesátých let 20. století. Během své pětadvacetileté činnosti si vytvořil poutavý umělecký styl, pro nějž čerpá podněty z jemu blízkých severočeských Sudet, které jsou pro něj panoptikem a jež transformuje svojí imaginací.

Je jedním ze zakládajících členů české stuckistické skupiny, která hlásala návrat k tradiční malbě. Ve své malbě vychází z expresionismu, symbolismu a nové věčnosti, záměrně pracuje s literárním obsahem a nadsázkou. Programově vychází z lidového umění, různých příběhů a tradic, které přetváří osobitým způsobem. O jeho tvorbě se říká, že se navrácí k nízkým formám kultury, které byly s nástupem postmoderny rehabilitovány.

Za svoji dosavadní kariéru je autorem četných úspěšných výstav jak v zahraničí, tak v Čechách (například Špálova galerie v Praze, Alšova jihočeská galerie). Jeho dílo je zastoupeno v mnoha soukromých i veřejných sbírkách (např. Národní galerie v Praze, Alšova Jihočeská galerie, Festung Koenigstein sammloung, Regonální galerie Liberec a mnohé další), o jeho díle vyšla řada publikací mimo jiné monografie z pera Edwarda Lucien-Smithe, jeho obrazy se opakovaně úspěšně dražily v Sotheby's i dalších aukcích.

DUNKELCHRONIK

Texte: Catrin Hassa und Jolana Pastor

Vorbereitet zur Veröffentlichung durch: Catrin Hassa, Jolana Pastor und Jaroslav Valečka

Übersetzungen: Soňa Šálková

Fotografien: Ota Palán und Archiv der Autoren

Lektorat: Markéta Musilová

Schriftsatz, grafische Gestaltung: Marek Jodas

Alle Gemälde von Jaroslav Valečka sind mit Öl auf Leinwand gemalt

Paper Jam Produktion

Herausgegeben von: Milan Hodek | Paper Jam Hradec Králové

in Zusammenarbeit mit Twenty-six Gallery By Kunsthandel Lucian Antoni, Wien, 2024

als deren 149. Veröffentlichung

Erste Ausgabe

gallery twenty-six

By Kunsthandel Lucian Antoni

Schwertgasse 4

A-1010 Vienna

Mobil: +43 (0) 676 924 60 77

E-Mail: gallery@twenty-six.at

www.twenty-six.at

www.paperjam.cz

www.eshop.paperjam.cz

www.valecka.eu

ISBN 978-80-88372-48-6